

Združenje kovinske industrije
Kovinska industrija
v letu 2007

Ljubljana, avgust 2008

KRATKI POGLEDI DIREKTORJEV NEKATERIH NAŠIH PODJETIJ NA PRETEKLO LETO

Leto 2007 je za orodjarno pomenilo leto, v katerem smo se kadrovske konsolidirali, ter z ukrepi za preglednejše poslovanje in zniževanje stroškov dosegli boljše poslovne rezultate kot v letu 2006.

Na kadrovske področju smo v orodjarni izpeljali vse zastavljene cilje, izvedli smo reorganizacijo poslovanja, uvedli projektno vodenje in združili celotni tehnični sektor. Ustanovili smo oddelek, ki se ukvarja s pridobivanjem nepovratnih sredstev, donacij in subvencij.

V letu 2007 smo v orodjarni izvedli nekaj pomembnih investicij, ki so posledično vplivale na zniževanje stroškov kooperacije. Najpomembnejša investicija v letu 2007 je bila investicije v 5 osni laser, ki je edini tovrstni laser v skupini Gorenje. Z njim smo bistveno skrajšali čase potrebne za zagone orodij, predvsem pa smo povečali fleksibilnost naše proizvodnje. Izvedli smo že prve storitve za podjetja iz skupine (prototipna delavnica). V letu 2008 načrtujemo agresivnejši nastop za pridobivanje naročil tudi izven skupine Gorenje.

Na področju orodjarstva je opazen padec cen orodij, predvsem zaradi vpliva konkurence iz bližnjega in daljnega vzhoda. V letu 2006 smo predvidevali, da se bo to tudi zgodilo, tako da so napovedi potrjene. To posledično pomeni, da moramo v orodjarni nadaljevati s procesom povečevanja produktivnost svojega dela, izboljšati kakovost poslovanja, znižati stroške ter nadaljevati z uvajanjem novih metode poslovanja s ciljem dobičkonosnejšnega poslovanja. V svojem proizvodnem programu še naprej uspešno zadovoljujemo potrebe pri kupcih na področju avtomobilske industrije in to praktično po celi Evropi, kakor tudi v Kanadi.

S strategijo, ki jo je novo vodstvo pripravilo za obdobje naslednjih 5 let lahko realno pričakujemo, da bo orodjarna dosegala nadpovprečno rast, ter tako zadovoljevala potrebe svojih lastnikov, kupcev, zaposlenih in dobaviteljev.

dr. Blaž Nardin, Gorenje Orodjarna

Rezultati poslovanja v letu 2007 so bili kljub katastrofalnim poplavam v mesecu septembru, zelo dobri. Dosegli smo praktično vse poslovne rezultate, ki smo jih predvideli v poslovnem načrtu kljub temu, da je bil zaradi poplav izpad proizvodnje, zato smo rabili kar nekaj časa za ponovno vzpostavitev le-te.

Tudi manjša realizacija prodaje mehanizmov ni povzročila večjih težav. Izjemno dobro smo obvladovali stroške poslovanja in nadaljevali, že v letu 2006, začeto investicijo v povečanje kapacitet za proizvodnjo mehanizmov za registratorje ter povečanje proizvodnih in poslovnih prostorov. Ta naložba bo zagotovila zadostne kapacitete za naslednje dolgoročno obdobje.

Ustvarjeni čisti dobiček iz poslovanja je bil dosežen v predvideni višini, čeprav je bilo veliko sredstev odpisanih zaradi poplav. Prav tako je bil izjemno visok tudi davek iz dobička—dvakrat višji od predhodnega leta, čeprav so bili rezultati podobni.

Na koncu naj dodamo, da smo s poslovnimi rezultati bili zelo zadovoljni.

V letu 2008 nadaljujemo z enako strategijo in ni čutiti bistvenih odstopanj od poslovnih načrtov.

Valentina Nastran, NIKO Železniki

Leto 2007 je bilo še eno leto konjunktore. Konstantna rast energentov in drugih repromaterialov nas sili k močni racionalizaciji stroškov na drugih področjih, kar je včasih lahko deluje tudi kontraproduktivno.

Na stroškovnik bodo zlasti v prihodnje imeli svoj negativni vpliv tudi stroški dela. Stroškovne probleme bomo v prihodnje še v večji meri reševali z outsourcingom in offshoringom na druge, stroškovno ugodnejše lokacije.

Anton Sterle, Kovinoplastika Lož

ARCONT že leta zaseda prvo mesto med evropskimi proizvajalci bivalnih kontejnerjev. To leto smo si ta položaj še dodatno utrdili ter povečali proizvodnjo za 20 odstotkov. Pri doseganju zastavljenih ciljev smo se poslužili tudi outsourcinga in razširili svojo proizvodnjo še na Hrvaško. Kot mnoga druga podjetja v kovinski branži, se tudi mi srečujemo z izzivom pomanjkanja ustreznega kadra na domačem trgu, kar rešujemo z zaposlovanjem tujcev. Največ jih prihaja iz držav bivše Jugoslavije in Slovaške, zaposlujemo pa predvsem varilce.

Leto 2007 pa se bo v anale naše družbe zapisalo predvsem kot leto novih investicij v skladu z družbeno odgovornostjo. V preteklem letu smo izgradili moderno avtomatizirano linijo za barvanje. Novi način anti-korozivne zaščite in barvanja predstavlja zelo kvalitetno zaščito proti rjavenju, doseženo s potapljanjem v KTL bazenu. Zvarjence obešamo na visečo transportno verigo P&F dolžine preko štiristo metrov, po kateri ti potujejo iz varilnice po tunelu pod cesto na barvanje, ter se vrnejo ponovno na montažno linijo. Morda je še zanimiv podatek, da so zvarjenci veliki do 9m x 3m x 1m in težki do ene tone. Nova linija predstavlja pomemben prehod k moderni industrijski proizvodnji s tekočim trakom. Celotna nova tehnologija pa je zelo prijazna do okolja. Z novim načinom smo izpuhe topil v zrak zmanjšali za več kot desetkrat. Sedaj topila zbiramo in jih uporabljamo kot energent v pečeh. Celotna priprava tehnološke vode za pranje izdelkov pa je v zaprtem sistemu z čiščenjem, tako da nimamo izpustov v okolico. Tako se je poleg pomembne tehnološke pridobitve investicija izkazala kot doprinos k trajnostnem razvoju.

Branko Kurbus, ARCONT Gornja Radgona

KAZALO

Kratki pogledi direktorjev nekaterih naših podjetij na preteklo leto:	3
1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2007	7
1.1 Prodaja na domačem in tujem trgu	9
1.2 Strukturni deleži posameznih panog v kovinski industriji	9
1.3 Konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije	11
2. TRENDNA GIBANJA V KOVINSKI INDUSTRIJI IN NJENIH DEJAVNOSTIH OD LETA 1999 DO 2007	12
2.1 Indeks obsega industrijske proizvodnje	12
2.2 Število družb v kovinski industriji	13
2.3 Število zaposlenih v kovinski industriji	14
2.4 Dodana vrednost na zaposlenega	14
2.5 Konkurenčno repositioniranje med letom 1996 in 2007	15
3. IZVOZ KOVINSKE INDUSTRIJE	16
4. GIBANJA KOVINSKE INDUSTRIJE V EU	18
5. PREGLED POSAMEZNIH RAZREDOV DEJAVNOSTI KOVINSKE INDUSTRIJE	21
5.1 PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV – SKD 28	21
5.1.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje kovinskih izdelkov	21
5.1.2 Družbe	22
5.1.3 Izvoz	24
5.1.4 Primerjave z mednarodnim okoljem	24
5.1.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave	26
5.1.4.2 Primerjava proizvodnje kovin, gradb. konstrukcij (SKD 28.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	27
5.1.4.3 Primerjava dejavnosti kovanja, iztiskanja, valjanja in vtiskovanja kovin (SKD 28.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	28
5.1.4.4 Primerjava proizvodnje rezilnega in drugega orodja, ključavnic, okovja (SKD 28.6) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	29
5.1.4.5 Primerjava proizvodnje drugih kovinskih izdelkov (SKD 28.7) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	30
5.2 PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV – SKD 29	31
5.2.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje strojev in naprav	31
5.2.2 Družbe	32
5.2.3 Izvoz	34
5.2.4 Primerjave z mednarodnim okoljem	34
5.2.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave	36
5.2.4.2 Primerjava proizvodnje strojev za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije (SKD 29.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	37
5.2.4.3 Primerjava proizvodnje peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo (SKD 29.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	38
5.2.4.4 Primerjava proizvodnje drugih strojev za posebne namene (SKD 29.5) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	39
5.3 PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC	40
5.3.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic	40
5.3.2 Družbe	41
5.3.3 Izvoz	42
5.3.4 Primerjave z mednarodnim okoljem	43
5.3.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave	45
5.3.4.2 Primerjava proizvodnje motornih vozil (SKD 34.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	46
5.3.4.3 Primerjava proizvodnje karoserij za vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	47
5.3.4.4 Primerjava proizvodnje delov za motorna vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.3) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	48

5.4	PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL	49
5.4.1	Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje drugih vozil in plovil	49
5.4.2	Družbe	50
5.4.3	Izvoz	51
5.4.4	Primerjave z mednarodnim okoljem	51
5.4.4.1	Vlaganja panoge v razvoj in raziskave	53
5.4.4.2	Primerjava dejavnosti gradnje in popravila ladij in čolnov (SKD 35.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	54
5.4.4.3	Primerjava proizvodnje železniških in drugih tirnih vozil (SKD 35.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005	55
5.4.4.4	Primerjava proizvodnje motornih koles, koles in vozil za invalide (SKD 35.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU	56

UPORABLJENI VIRI:

Kazalniki poslovanja SKEP GZS, na osnovi podatkov AJ PES in SURS.

Podatki Združenja kovinske industrije.

Letno poročilo ORGALIME 2008.

Statistični podatki EuroStat.

Podatki: SURS, AJ PES.

Namen gradiva je predstaviti osnovne podatke o gospodarjenju v kovinski industriji po dejavnostih oziroma podskupinah v letu 2007 in podati trende gibanj s ključnimi ugotovitvami. Podane so tudi nekatere primerjave z okoljem EU.

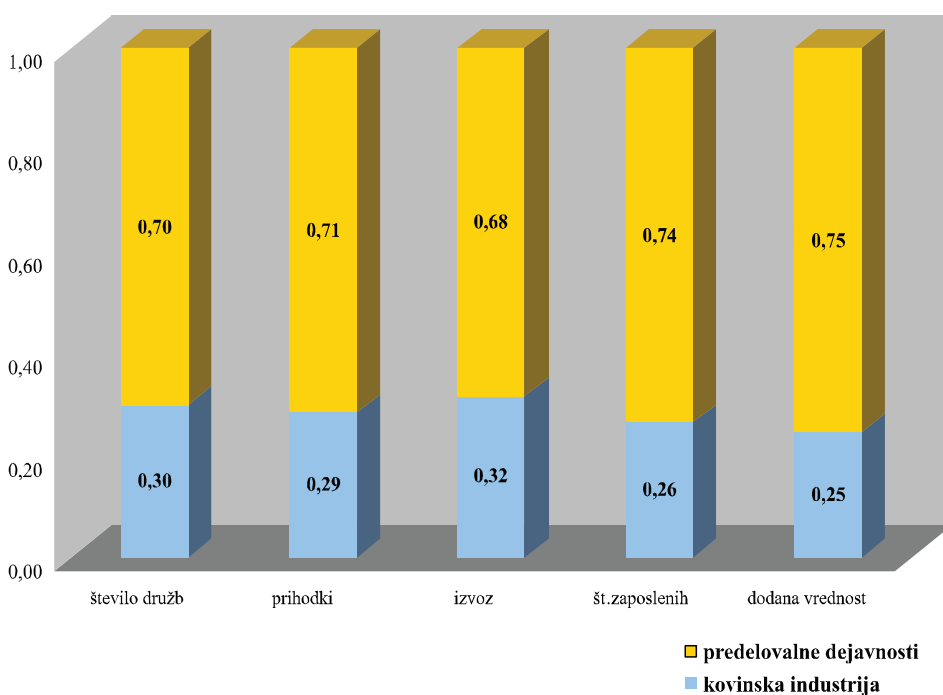
1. OSNOVNI PODATKI O STANJU KOVINSKE INDUSTRIJE V LETU 2007

Na osnovi Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD oz NACE rev.1) so v kovinsko industrijo v okviru Združenja kovinske industrije uvrščene naslednje panoge:

- SKD DJ/28 proizvodnja kovinskih izdelkov
- SKD DK/29 proizvodnja strojev in naprav, brez električnih strojev in naprav (SKD DK/29.71)
- SKD DM 34/35 proizvodnja vozil in plovil (prometnih sredstev).

Slovenska kovinska industrija se uvršča v vrh nosilnih dejavnosti predelovalne industrije tako po prihodku kot po izvozu. Panoge kovinske industrije predstavljajo v prihodku 29%, v izvozu 32%, v številu zaposlenih 26%, ustvarijo pa 25% dodane vrednosti vse predelovalne dejavnosti v Sloveniji.

Kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti

Graf 1: kovinska industrija znotraj predelovalnih dejavnosti

Na osnovi prejetih podatkov od Agencije Republike Slovenije za javno-pravne evidence in storitve (AJ PES) in obdelavi podatkov v GZS-CIS, po metodologiji GZS-SKEP, so v tabeli podani osnovni podatki za panoge kovinske industrije. V tabeli so upoštevani podatki gospodarskih družb, ki so zavezane k oddaji bilančnih podatkov, niso pa zajeti podatki samostojnih podjetnikov iz posameznih panog dejavnosti kovinske industrije. Pri tem je potrebno poudariti še dejstvo, da je v podatkih za panogo SKD 29 (proizvodnja strojev in naprav) v celotni publikaciji izločena dejavnost 29.71 – proizvodnja električnih gospodinjskih aparatov.

Osnovni podatki za leto 2007

	kovinska industrija	kovinski izdelki	stroji in naprave ⁽¹⁾	vozila in prikolice	druga vozila, plovila
število družb	2.166	1.466	526	95	79
število zaposlenih	55.453	27.863	15.111	9.951	2.528
indeks 07/06	108,39	109,14	105,83	111,55	103,99
celotni prihodek					
v mio €	7.278,620	3.079,317	1.440,370	2.547,895	211,038
indeks 07/06	124,25	124,67	119,83	125,82	131,11
izvoz					
v mio €	4.811,838	1.629,891	902,343	2.159,674	119,930
indeks 07/06	121,28	117,81	121,29	123,84	124,76
delež izvoza					
	0,661	0,529	0,626	0,848	0,568
indeks 07/06	97,61	94,50	101,22	98,42	95,15
dodana vrednost					
v mio €	1.611,976	744,577	418,831	380,430	68,138
indeks 07/06	118,86	115,07	114,99	132,35	118,64
dodana vrednost na zaposlenega					
v €	29.069	26.723	27.717	38.231	26.954
indeks 07/06	109,66	105,43	108,66	118,65	114,09
stroški dela na zaposlenega					
v €	18.761	17.753	20.019	19.429	19.715
indeks 07/06	105,62	104,60	106,41	106,24	109,87
dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE					
	0,1001	0,1026	0,0937	0,1055	0,0489
indeks 07/06	101,43	106,43	115,82	89,96	79,12
dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA					
	0,0355	0,0366	0,0318	0,0396	0,0126
indeks 07/06	96,39	102,78	108,30	85,72	67,04

(1) V celotni publikaciji so rezultati proizvodnje strojev in naprav upoštevani brez proizvodnje električnih aparatov (SKD DK/29.71)

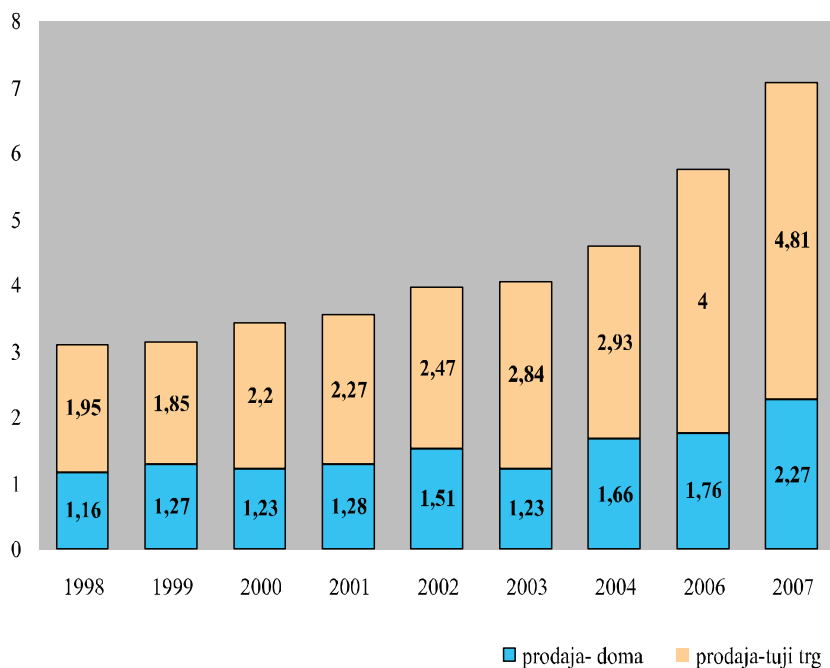
Tabela 1: Osnovni podatki za leto 2007

Kot je razvidno iz tabele, so indeksi v primerjavi z letom 2006 za kovinsko industrijo na vseh kazalnikih zelo ugodni. Še najmanjši porasti so na področju števila zaposlenih. Ob navedenem pa je potrebno poudariti, da so relativno visoki indeksi v proizvodnji vozil in prikolic ter delov za vozila (dejavnost SKD 34) tudi posledica dejstva, da je najvplivnejše podjetje v tej podpanogi v letu 2006 opravilo poslovno obremenilno vpeljavo nove serije proizvodov, kar je povzročilo nižjo rast v tej panogi, kot so jo izkazovale druge panoge kovinske industrije v letu 2006.

1.1 Prodaja na domačem in tujem trgu

Prodaja na domačem in tujem trgu v zadnjih letih stalno raste. Trendi rasti so nekoliko višji pri prodaji na tuje, medtem ko prodaja doma raste manj intenzivno, v letu 2003 je prodaja doma celo nižja kot v letu 2002. Sicer pa se je skupni prihodek od prodaje povečal iz 3 milijard € (1998) na več kot 7 milijard € (2007).

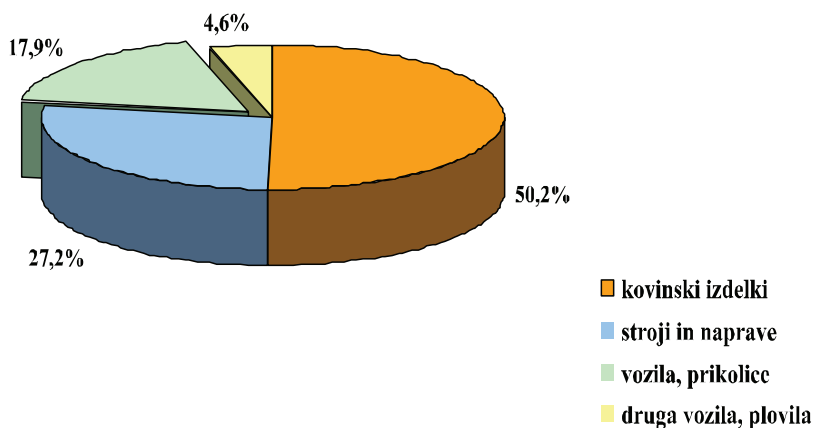
Prodaja na domačem in tujem trgu (v milijard €)

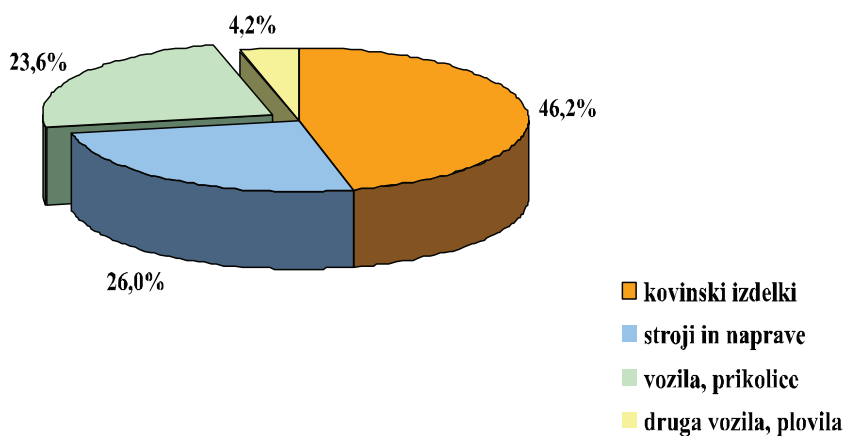
Graf 2: Prodaja na domačem in tujem trgu (v milijard €)

1.2 Strukturni deleži posameznih panog v kovinski industriji

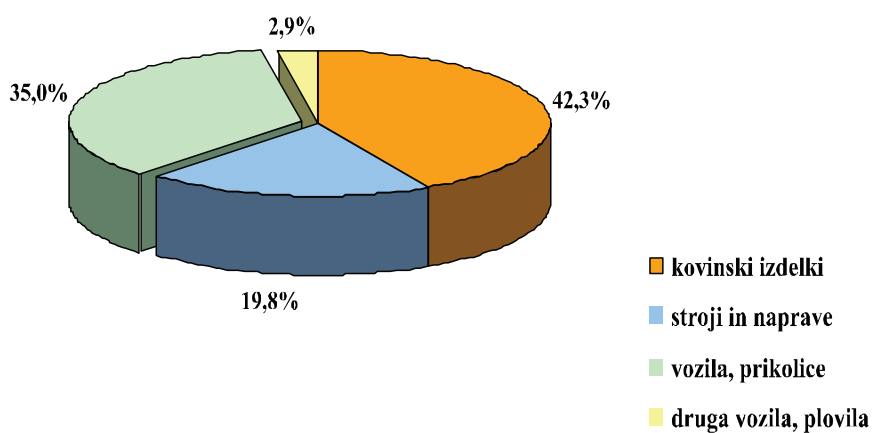
V okviru celotne kovinske industrije se deleži po posameznih panogah spreminjajo. V panogi kovinskih izdelkov je delež zaposlenih glede na prihodek in izvoz največji, saj 50,2% zaposlenih ustvari 42,0% prihodka, 34,81% izvoza ter 47,7% dodane vrednosti kovinske industrije. V strojogradnji so deleži že bolj uravnoreženi: 27,9% zaposlenih ustvari 20,8% prihodka, 18,9% izvoza in 27,2% dodane vrednosti celotne kovinske industrije. V proizvodnji motornih vozil in prikolic pa je slika ravno obratna, saj 17,2% zaposlenih ustvari 34,2% prihodka, 43,6% izvoza ter 20,9% dodane vrednosti celotne kovinske industrije. Še najbolj uravnoreženi deleži so v panogi druga vozila in plovila, kjer 5,0% zaposlenih ustvari 3,0% prihodka, 2,7% izvoza in 4,2% dodane vrednosti.

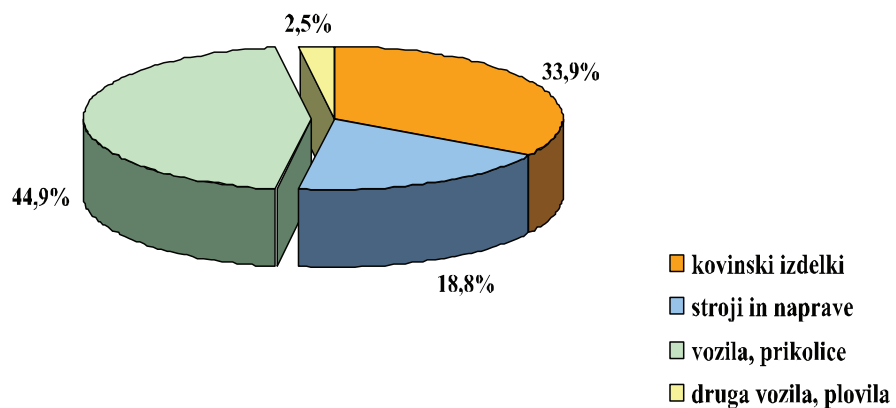
Graf 3: Struktura zaposlenih

Graf 4: Struktura dodane vrednosti

Graf 5: Struktura prihodka

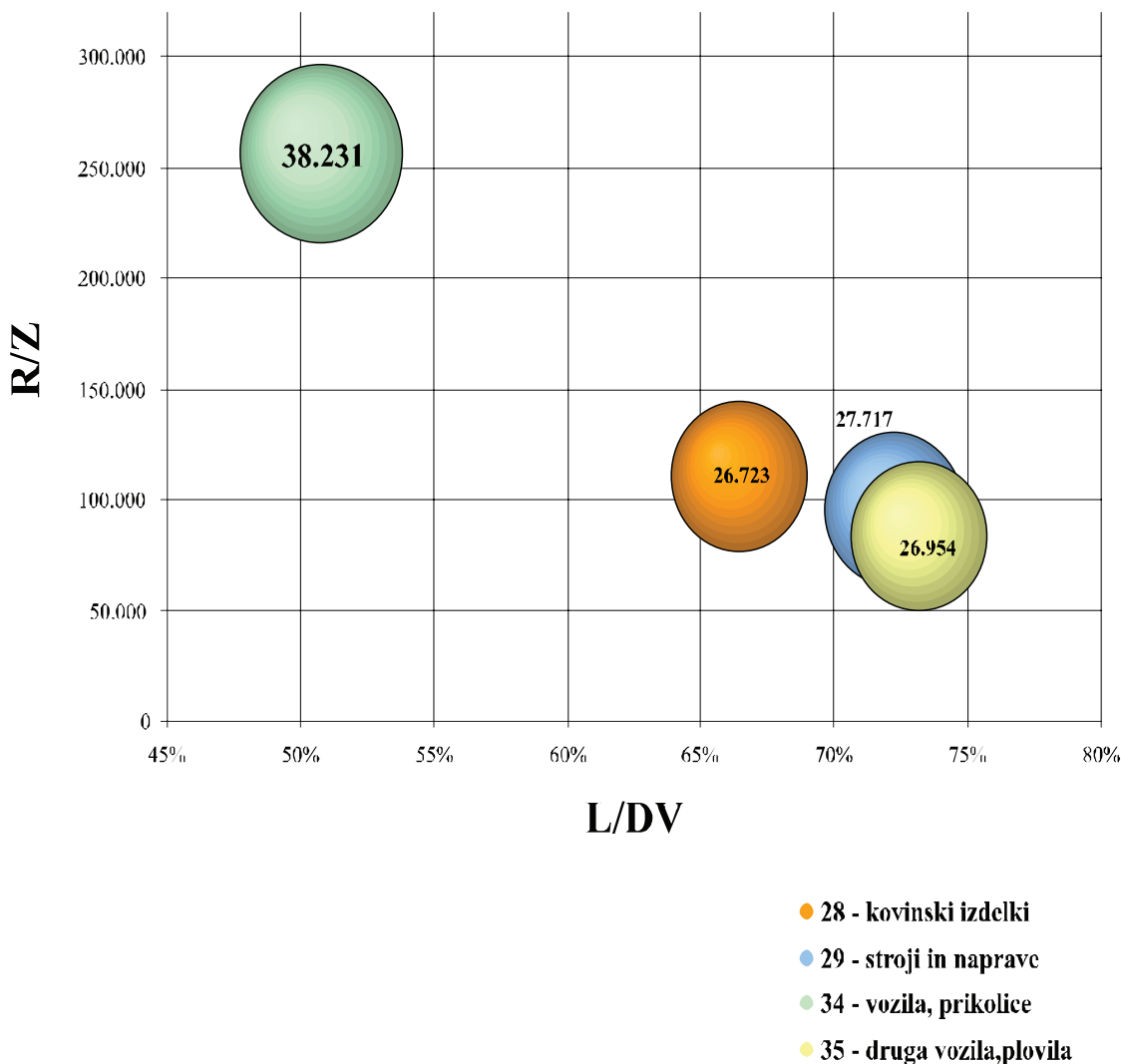

Graf 6: Struktura izvoza

1.3 Konkurenčno pozicioniranje kovinske industrije

V skladu s študijo konkurenčnosti kovinske industrije spremljamo pozicioniranje na osnovi treh faktorjev in sicer realizacijo na zaposlenega (R/Z) in ustvarjeno dodano vrednostjo na zaposlenega (DV/Z). Kot tretji faktor pa se primerjajo stroški dela, ker ti odločilno vplivajo na porabo bruto dodane vrednosti in na razmerje delitve, ki je namenjena porabi in akumulaciji (L/DV). V nadaljevanju je v prikazanih grafih medsebojno razmerje vseh treh veličin. L/DV (v%) je na osi x, R/Z (v €) na osi y, DV/Z (v €) pa je prikazana z velikostjo kroga. Panoga je tem bolj uspešna, čim bolj levo zgoraj je njena pozicija (čim manjši delež stroškov dela v bruto dodani vrednosti, čim višja realizacija na zaposlenega) in pa čim večja je površina kroga (večja površina – večja bruto dodana vrednost na zaposlenega).

Pozicija panog kovinske industrije po R/Z, L/DV, DV/Z v letu 2007

Graf 7: Pozicija panog kovinske industrije po R/Z, L/DV, DV/Z v letu 2007

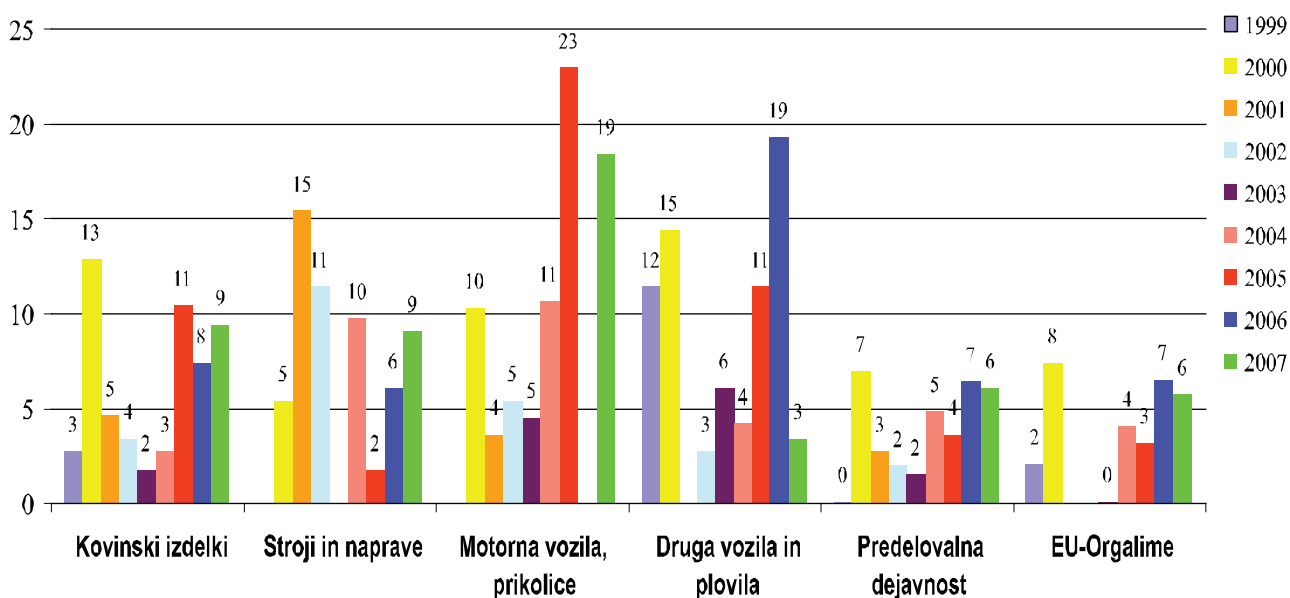
Kot je razvidno iz grafa, je pozicija posameznih dejavnosti kovinske industrije različna. V najboljšem položaju je dejavnost SKD 34, ki izrazito izstopa od ostalih dejavnosti, katere so si po poziciji relativno blizu skupaj. V nadaljevanju bodo v poglavju o posameznih dejavnostih prikazane primerjave konkurenčne pozicije slovenskih dejavnosti z drugimi v Evropi.

2. TRENDNA GIBANJA V KOVINSKI INDUSTRIJI IN NJENIH DEJAVNOSTIH OD LETA 1999 DO 2007

V nadaljevanju so prikazana sedemletna gibanja po posameznih dejavnostih kovinske industrije, primerjalno pa tudi za celotno kovinsko industrijo in predelovalno industrijo v Sloveniji. Trendna gibanja so podana za naslednje karakteristične dejavnike:

- indeksi obsega industrijske proizvodnje
- število družb
- število zaposlenih
- dodana vrednost na zaposlenega
- konkurenčnost

2.1 Indeks obsega industrijske proizvodnje

Graf 8: Indeks obsega industrijske proizvodnje v %

Kot je razvidno, so bili indeksi najvišji v letu 2000, razen za panogo strojogradnje, kjer je indeks najvišji v letu 2001. Predvsem pa se v letu 2001 že opazi padanje obsega industrijske proizvodnje, še bolj izraziti pa so padci v letu 2002 in 2003. Padci rasti industrijske proizvodnje so posledica negativne gospodarske situacije v Evropi, kamor je usmerjen pretežni izvoz kovinske industrije. V letu 2004 je opazen pozitiven zasuk, saj so se indeksi obsega industrijske proizvodnje v primerjavi z letom 2003 izboljšali (izjema je dejavnost proizvodnje drugih vozil in plovil).

Primerjava s povprečjem v Evropi pokaže, da so povprečni indeksi obsega v tehnični industriji v letih od 2001 do 2003 v EU negativni, za leto 2006 pa je bil zaznan izjemen pozitiven premik, saj je bil obseg proizvodnje po podatkih Orgalime v tehnični industriji višji za 6,6%. Tudi leto 2007 je bilo dobro leto, z indeksi rasti okrog 6%.

Leto 2007 je bilo ugodno leto za vse opazovane dejavnosti. Indeksi dosegajo vrednosti od 6% do celo 19%; izjema je le panoga proizvodnje drugih vozil in plovil (SKD 35), ki v letu 2007 izkazuje 3% indeks rasti. A glede na rekorden indeks prejšnje leto (19%) je številka manj presenetljiva.

2.2 Število družb v kovinski industriji

Dejavnost	28				29				34				35				
	leto	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V
1998		1018	63	26		332	63	23		54	15	14		27	1	5	
1999		980	82	29		341	82	22		53	17	16		28	2	7	
2000		965	98	38		328	71	34		45	18	16		31	1	7	
2001		977	96	57		315	81	39		42	19	16		33	3	9	
2002		1088	50	24		393	36	21		53	9	10		45	2	7	
2003		1178	51	27		403	39	25		56	9	9		54	2	5	
2004		1231	39	20		432	30	21		63	8	8		63	4	3	
2006	1197	99	35	23	398	62	33	19	55	15	8	8	62	3	2	4	
2007	1290	108	43	25	403	64	42	17	63	12	9	11	71	2	3	3	

m – mikro podjetja; M – mala podjetja; S – srednja podjetja; V – velika podjetja

Tabela 2: Število družb v kovinski industriji

Ob zgornji tabeli je potrebno pojasniti, da je v letu 2002 prišlo do novih kriterijev za velikost podjetja zato podatki o številu podjetij med letoma 2001 in 2002 niso direktno primerljivi. Kljub temu pa so trendi razvidni. Predvsem se je v letih od 1998 do 2001 v kovinski industriji zmanjševalo število majhnih podjetij, po letu 2001 pa se povečuje število malih podjetij in znižuje število velikih podjetij.

55. Člen ZGD-1 (mikro, majhne, srednje in velike družbe)

Mikro družba je družba, ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega deset,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2 mio EUR in
- vrednost aktive ne presega 2 mio EUR.

Majhna družba je družba, ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 7,3 mio EUR, in
- vrednost aktive ne presega 3,65 mio EUR.

Srednja družba je družba, ki izpolnjuje dve od teh meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 29,2 mio EUR, in
- vrednost aktive ne presega 14,6 mio EUR.

Velika družba je družba, ki ni mikro družba po drugem odstavku ali majhna družba po tretjem odstavku ali srednja družba po prejšnjem odstavku. V vsakem primeru pa so velike družbe tudi tiste družbe, ki morajo po 56. členu zakona ZGD pripraviti konsolidirano letno poročilo

Deleži glede na velikost podjetja v kovinski industriji za leto 2007 so: mikro podjetij je 84,3%, malih podjetij je 8,6%, srednjih podjetij je 4,5% in velikih podjetij je 2,6%.

2.3 Število zaposlenih v kovinski industriji

Dejavnost	28				29				34				35				
	Leto	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V	m	M	S	V
1998		5318	4132	9276		2510	4363	6133		89	1288	6033		574	8	2491	
1999		4554	5831	9743		1676	5034	5846		1033	1179	4869		124	43	2557	
2000		4092	5391	11869		1581	3869	6884		352	1058	5236		104	54	2544	
2001		4434	4359	13531		1501	3552	6827		267	1138	5222		115	113	2600	
2002		8826	5314	9965		4262	4322	3956		866	931	5159		203	233	2499	
2003		8272	5386	9478		3987	4149	4896		787	1113	5041		298	269	2345	
2004		10149	4419	9017		4996	3689	4773		1052	1120	5566		334	732	1646	
2006	7093	4766	4541	9400	2296	2941	4093	5093	400	804	1340	6355	224	86	301	1965	
2007	9440	4423	5064	8936	2229	2825	5035	5022	458	535	1485	7473	338	36	392	1762	

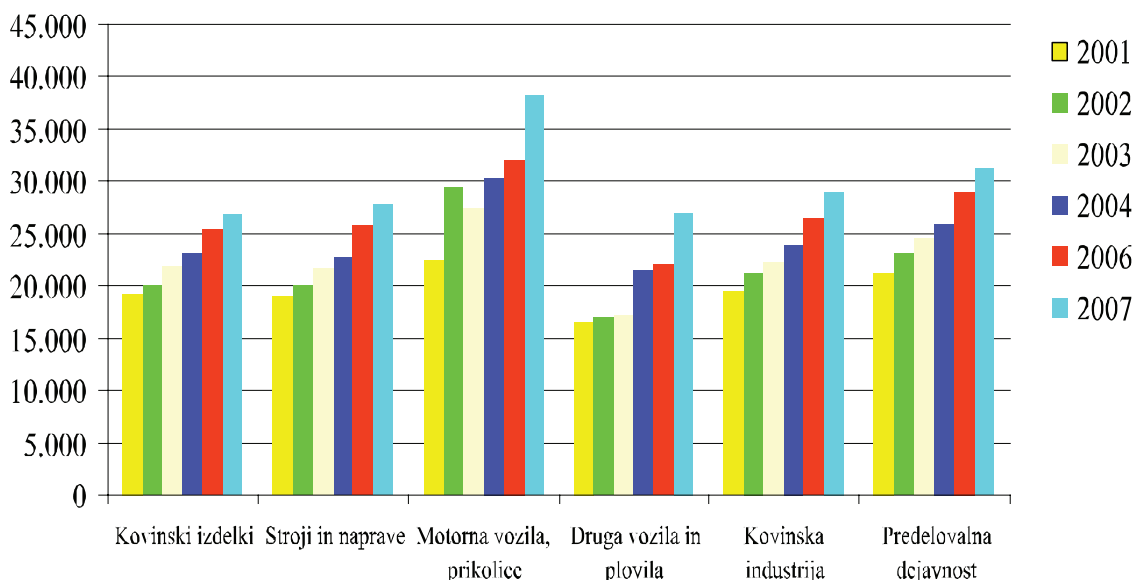
m – mikro podjetja; M – mala podjetja; S – srednja podjetja; V – velika podjetja

Tabela 3: Število družb v kovinski industriji

Tudi tu velja podobno dejstvo kot pri številu družb. Namreč zaradi sprememb določil o velikosti podjetja, podatki za leto 2001 in 2002 niso direktno primerljivi. Opazno pa je povečevanje števila zaposlenih v majhnih družbah in zmanjševanje zaposlenih v srednjih in velikih družbah.

Za leto 2007 velja, da je bilo v kovinski industriji v mikro podjetjih zaposlenih 22,5% vseh zaposlenih, v malih podjetjih 14,1% vseh zaposlenih, v srednjih 21,6% vseh zaposlenih in v velikih družbah 41,8% vseh zaposlenih. Kovinska industrija skupno v letu 2007 zaposluje 55.453 delavcev, kar pomeni, da se je v tem letu v panogah ustvarilo dodatnih 3.755 delovnih mest. Če primerjamo število zaposlenih po panogah, ugotovimo da je izrazito drugačna struktura v proizvodnji motornih vozil in pa proizvodnji drugih vozil in plovil, kjer je največji delež zaposlenih v velikih družbah

2.4 Dodana vrednost na zaposlenega

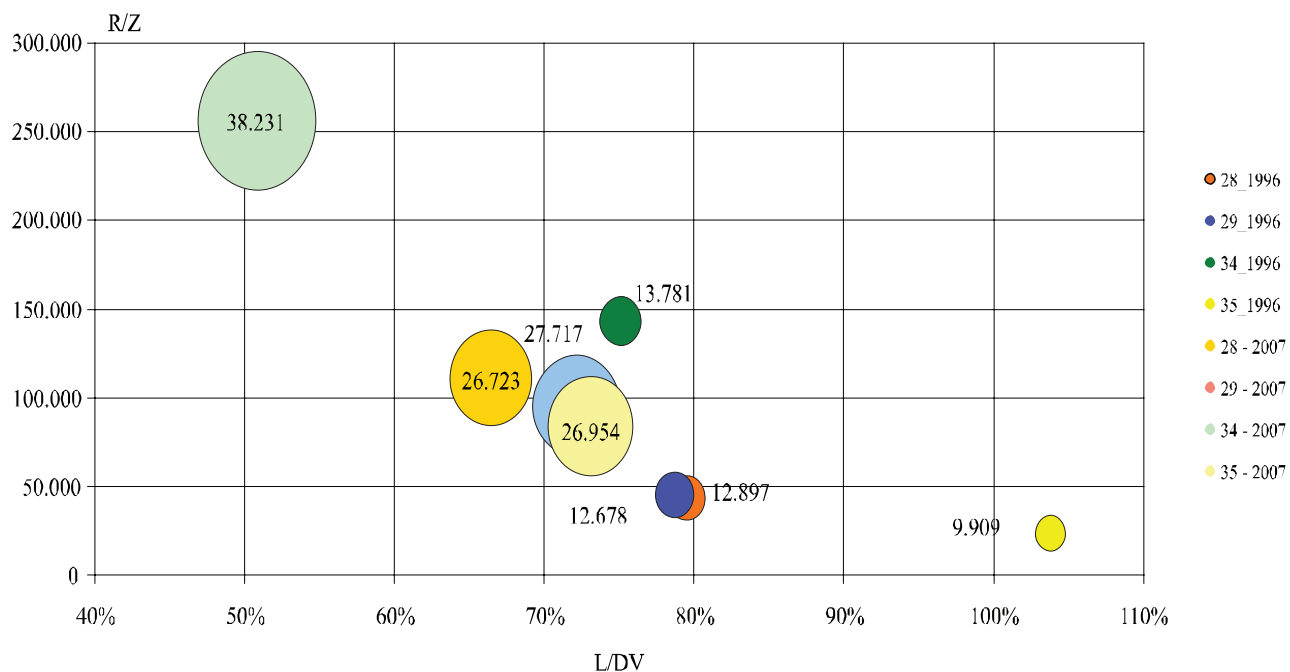

Graf 9: Dodana vrednost na zaposlenega – v €

Dodana vrednost na zaposlenega se v kovinski industriji vsa leta povečuje (29.696€ v letu 2007, 26.421€ v 2006), je pa še vedno nižja od povprečja v predelovalni dejavnosti (31.235€ v 2007; 29.025€ v letu 2006). Prav tako je rast dodane vrednosti na zaposlenega prisotna v vseh panogah kovinske industrije. Najvišje dodane vrednosti na zaposlenega dosega proizvodnja motornih vozil in prikolic (38.231€), ki je tudi nad povprečjem kovinske industrije in predelovalne dejavnosti. Najnižje pa so dodane vrednosti v proizvodnji kovinskih izdelkov (26.723€).

2.5 Konkurenčno repozicioniranje med letom 1996 in 2007

Glede na konkurenčno pozicioniranje, ki je opisano v prejšnjem poglavju, graf prikazuje repozicijo posameznih panog med leti 1996 in 2007.

Graf 10: Konkurenčno repozicioniranje med letom 1996 in 2007

Iz grafa je razvidno, da so vse panoge naredile premik v levo in navzgor. Najuspešnejša je panoga 34 – proizvodnja motornih vozil in prikolic, ki je znižala L/DV iz 75% na 52%, povečala DV/Z za skoraj trikrat in močno povečala tudi R/Z.

Panoga 35 – proizvodnja drugih vozil in plovil, ki je bila še v letu 1996 brez akumulacije (L/DV skoraj 105%) se je uspešno repozicionirala (L/DV-2007 je 73%), prav tako se je povečala DV/Z za 2,7-krat in pa R/Z za 4-krat. Dejstvo je, da je tak premik na grafu tudi posledica dejstva, da je propadlo precej nerentabilnih podjetij v tej dejavnosti.

Dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov in proizvodnje strojev in naprav so v času od 1996 napravile pozitiven premik v konkurenčni poziciji.

3. IZVOZ KOVINSKE INDUSTRIJE

Opomba: v tem poglavju obravnavamo le izvoz blaga. V siceršnjih pogledih izraza »uvoz« in »izvoz« zajemata vse, kar podjetja panog kovinske industrije kupijo oz. prodajo na tujem trgu. Čeprav drži, da je predvsem na izvozni strani daleč največji vir prodaja blaga, pa prihaja do manjših razlik v zneskih.

	kovinska industrija	kovinski izdelki	stroji in naprave	vozila in prikolice	druga vozila, plovila
število družb					
	2.166	1.466	526	95	79
število zaposlenih					
	55.453	27.863	15.111	9.951	2.528
indeks 07/06	108,39	109,14	105,83	111,55	103,99
celotni prihodek					
v mio €	7.278,620	3.079,317	1.440,370	2.547,895	211,038
indeks 07/06	124,25	124,67	119,83	125,82	131,11
izvoz					
v mio €	4.811,838	1.629,891	902,343	2.159,674	119,930
indeks 07/06	121,28	117,81	121,29	123,84	124,76
delež izvoza					
	0,661	0,529	0,626	0,848	0,568
indeks 07/06	97,61	94,50	101,22	98,42	95,15

Tabela 4: Izvoz kovinske industrije v letu 2007.

Iz tabele je razvidno, da je po dejavnostih kovinske industrije izvoz največji v proizvodnji motornih vozil in prikolic, sledi pa proizvodnja kovinskih izdelkov. Slovenska kovinska industrija je izvozno usmerjena, deleži izvoza v prihodku povsod presegajo 52%, največji delež izvoza v prihodku je v proizvodnji motornih vozil in prikolic. V vseh dejavnostih kovinske industrije se ti deleži že od leta 1998 povečujejo.

Primerjalno med posameznimi dejavnostmi ima največji delež izvoza v kovinski industriji proizvodnja motornih vozil (44,9% vsega blagovnega izvoza kovinske industrije); sledi ji proizvodnja kovinskih izdelkov, ki kot dejavnost izvozi za 1,63 mlrd€, kar predstavlja 33,9% izvoza vse kovinske industrije.

Naslenja tabela prikazuje deleže izvoza kovinske industrije za nekatere dejavnosti.

šifra dejavnosti in njen opis	izvoz v €	indeks izvoza v €	delež v celotnem izvozu kovinske industrije (v%)
34.100 Pro.mot.vozil	1.172.178.547	121	25,60
34.300 Pro.delov,opreme za mot.vozila	563.978.607	123	12,32
28.400 Kovanje,valjanje kovin,prašna metalur.	448.581.987	105	9,80
34.200 Pro.karoserij za vozila;prikolic	335.935.040	118	7,34
28.750 Pro.dr.kovinskih izd.,d.n.	329.387.657	126	7,19
28.110 Pro.kovinskih konstrukcij	230.385.576	113	5,03
29.220 Pro.dvigalnih,transportnih naprav	213.715.991	125	4,67
28.630 Pro.ključavnic,okovja	127.480.027	118	2,78
28.621 Pro.ročnega orodja	104.468.413	102	2,28
29.560 Pro.strojev za dr.posebne namene,d.n.	88.817.574	116	1,94
29.140 Pro.ležajev,zobnikov,ipd.	80.998.426	127	1,77

29.320	Pro.dr.kmetijskih,gozdarskih strojev	79.061.781	114	1,73
29.230	Pro.hladilnih,prezračevalnih naprav	65.759.143	136	1,44
29.520	Pro.rudarskih,gradbenih strojev	60.140.052	117	1,31
29.130	Pro.pip,ventilov	58.384.020	114	1,28
29.430	Pro.dr.obdelovalnih strojev	57.907.961	86	1,26
28.622	Pro.orodja za stroje	54.865.945	114	1,20
28.520	Spl.mehanična dela	54.530.488	113	1,19
35.200	Pro.železniških vozil	49.501.384	82	1,08
29.420	Pro.dr.strojev za kovine	47.781.286	110	1,04
35.120	Pro.,popravilo športnih čolnov,jaht	46.205.934	99	1,01
panoge kovinske industrije skupaj:		4.578.708.691		

Tabela 5: Izvoz kovinske industrije- panoge izvoznice

Kovinska industrija izvaža v vse države sveta. Tradicionalno so države najmočnejšega izvoza Nemčija, Francija, Italija in Avstrija. Ta geografska usmeritev ostaja enaka tudi v 2007.

država namena	izvoz v €
NEMČIJA	1.048.852.078
FRANCIJA	866.818.955
ITALIJA	473.298.430
AVSTRIJA	415.666.818
VELIKA BRITANIJA	206.631.283
HRVAŠKA	183.088.501
ŠPANIJA	148.578.548
SRBIJA (od l. 2006 brez Kosova)	102.531.474
ROMUNIJA	92.047.947
ČEŠKA REPUBLIKA	90.592.194
MADŽARSKA	89.203.626
NIZOZEMSKA	86.583.454
POLJSKA	77.996.592
ŠVEDSKA	76.656.044
BOSNA IN HERCEGOVINA	65.419.172
RUSKA FEDERACIJA	56.058.625
BELGIJA	56.045.193
vsi izvozni trgi skupaj:	5.711.951.291

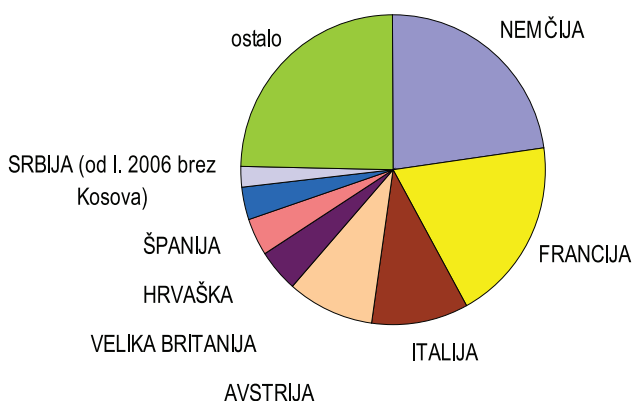

Tabela 6: Izvoz kovinske industrije - države

Primerjava z izvozom leta 2006 kaže, da se je v letu 2007 izvoz v Nemčijo, ki sicer ostaja najpomembnejši izvozni trg, zmanjšal za skoraj 84 mio €. So pa porasle vrednosti izvoza v naslednje tri največje blagovno-izvozne partnerice: v Francijo, Italijo in Avstrijo.

V letu 2006 smo opazili povečan delež izvoza v države ex Jugoslavije (BiH, S&ČG) in države JV Evrope (Madžarska, Poljska, Češka, Slovaška in Ruska federacija); v 2007 so se trendi zasukali: izvoz v Srbijo, na Hrvaško ter Madžarsko je upadel.

4. GIBANJA KOVINSKE INDUSTRIJE V EU

Gibanje trendov poslovanja kovinske industrije v EU povzemamo po letnem poročilu ORGALIME.

ORGALIME je zveza združenj industrije kovinskih izdelkov, strojogradnje in elektro ter elektronske industrije in povezuje 35 združenj v 23 državah Evrope. Podatki v nadaljevanju zajemajo rezultate, ocene in napovedi 18 držav oz. 130.000 podjetij. Na osnovi informacij v času izdaje letnega poročila ORGALIME je bila skupna proizvodnja tako imenovane tehnične industrije v letu 2007 1,813 milijard €, izvoz blaga izven EU 448 mlrd €, višina investicij 59,4 mlrd €; skupaj zaposluje okoli 10,9 milijonov delojemalcev.

ORGALIME ekonomisti zbirajo in analizirajo zadnje podatke ter oblikujejo napovedi za tehnične industrije vsako leto. Podatki pokrivajo naslednja področja: kovinske proizvode, stroje in naprave ter električne in elektronske aparate. Navedeni sektorji sodijo v poglavja 2.8. do 3.3. NACE rev.1 nomenklature. Na osnovi EUROSTAT kratkoročnih indikatorjev je ocenjeno, da so EU 27 tehnične industrije dosegle celotni prihodek v višini 1,813 mrd € v 2007 (1,779 mrd € v 2006) in sedaj zaposlujejo 10,9 milijona ljudi.

Tehnične industrije, ki jih predstavlja ORGALIME, letno ustvarijo več kot četrtno proizvodnje, tretjino izvoza EU predelovalnih industrij in zaposlujejo skoraj tretjino zaposlenih v vseh evropskih predelovalnih dejavnostih. Celotni blagovni izvoz sektorja je v 2007 predstavljal 1,190 mlrd €.

2007 precej nad povprečjem

Poslovna pričakovanja podjetij so se rahlo zniževala skozi leto 2006, a so na to v prvi polovici 2007 opazno narasla. Že ob pričetku leta precej ugodno poslovno okolje se je v naslednjih mesecih še izboljšalo. Kot rezultat tega je tudi leto 2007 preseglo pričakovanja s splošno povprečno proizvodnjo z rastjo cca 5,8% za kovinsko in elektro-elektronsko industrijo. Ta rast je le malo nižja od rasti v letu 2006 in precej nad dolgoletnim povprečjem rasti, ki je 3,2%.

Večina podjetij Orgalime poroča, da je bilo poslovanje močno vzpodbujano z rastjo azijskega in nekaterih drugih novih trgov. Prav tako je bila visoka rast trgovanja znotraj EU, še posebej v vzhodnih državah-članicah EU. Splošni EU 27 BDP je dosegel rast 2,9% v 2007 (3% v 2006).

Za strojno in elektro industrijo v Evropi je bistveno povpraševanje po investicijskem blagu, še posebej v industrijskih in poslovnih sektorjih. Ne le v Evropi, tudi v globalnem kontekstu je bilo povpraševanje po investicijskih dobrinah nad dolgoročnimi trendi, kar je dodatno vzpodbudilo naše industrije.

Po drugi strani pa so vhode zaznamovale nestabilne razmere z visokimi in volatilnimi cenami skozi vse leto 2007. Porast cen vhodnih kovin kaže na upočasnjevanje, saj je USD drsel navzdol skozi vse leto 2007. Tako kot v prejšnjih letih so dobički pod pritiskom, saj je v končni proizvod možno vgraditi le del dviga cen vhodnih vhodov.

Investicije in zaposlenost rasteta

Kot posledica rasti v proizvodnji in visokih izrab kapacitet so investicije v Orgalime industrijah tudi v 2007 narasle. Skupne investicije so narasle za 8%.

To je pomembno, ker je tak porast investicij jasen znak in osnova za vpeljavo novih tehnologij, kar je ključno za nadaljnjo rast, razvoj, produktivnost in globalno konkurenčnost. Med vsemi industrijami je proizvodnja kovinskih izdelkov vodilna po količini investicij.

Prav tako tudi zaposlenost izkazuje rast že drugo leto zapored. V letu 2007 je narasla za 2,3%, kar pomeni cca. 250.000 novih delovnih mest. Najmočneje sta zaposlovali strojogradnja in proizvodnja kovinskih izdelkov. Elektro industrija, ki je stagnirala na tem področju v 2006, je povečala zaposlenost v sektorju za 0,8%.

Splošen pogled za 2008

Ob koncu 2007 in začetku 2008 so naročila še vedno precej visoka za vse Orgalime industrije. Glede na uradne podatke, v kolikor so pač na voljo, količina proizvodnje raste za približno 6% letno (EU 27, I. kvartal 2008), kar je zares visoka številka. V splošnem je količina naročil nadpovprečna, poslovno zaupanje precej visoko, načrti investiranja še vedno pozitivni in perspektiva precej svetla. Vse navedeno kaže, da bi moralo biti 2008 dobro leto za naše industrije.

Finančni sektor na drugi strani globusa pa je v težavah. To je med drugim povišalo tveganja (premije). V mnogih deželah je težje priti do kreditov, ker so banke prisiljeni konsolidirati svoje bilance. Ta dogajanja negativno vplivajo na investicije.

V nekaterih Orgalime državah je pomanjkanje virov že zavrlo (ali pa v kratkem bo) nadaljnjo ekspanzijo. Raziskave kažejo, da večina podjetij v naših industrijah še vedno ocenjuje pomanjkanje proizvodnih kapacitet in usposobljene delovne sile, kot pomembnejši izziv kot samo povpraševanje po izdelkih.

Čprav sta USA in Japonska precej omejeni izvozni tržišči, gibanja v menjalnih tečajih že kažejo, da EU izvoz izgublja svoj zagon in uvoz iz teh dveh držav narašča.

Predvidevati je postopno zniževanje poslovnih trendov in industrijska proizvodnja se bo od skoraj 6% v 2007 spustila cca 4% v 2008. Izvoz bo še vedno igral osrednjo vlogo, saj je pričakovati, da bo zrasel za 6% v 2008. Tudi zaposlitev bi naj nadaljevala s svojo rastjo, a z zmanjšano stopnjo cca 0,7% v 2008.

Strojegradnja

Evropska strojogradnja je realizirala cca 646 mlrd € v 2007. Ocena rasti zaposlenosti je 3%, kar dosega nekako 3,608.000 zaposlenih. Ta sektor predelovalnih dejavnosti predstavlja skoraj 9 % evropske industrijske proizvodnje in kot tak igra ključno vlogo pri razvoju tako konkurenčnosti, kot produktivnosti industrije v splošnem. Je precej ciklična industrija in njen rezultat je odvisen od investicijskih ciklov njenih odjemalcev, od katerih je mnogo znotraj proizvodnih in procesnih industrij.

Ob pomoči zelo visoke rasti (10%) trgovine znotraj EU, je sektor povečal svoj output na zgodovinsko visoko raven v letu 2007. Industrijska proizvodnja izkazuje rast 8%, kar predstavlja celo za nekaj desetink odstotka več, kot v letu 2006.

Poleg visokega povpraševanja in porastu investicij znotraj EU podjetja poročajo tudi o visokih rasteh povpraševanja iz azijskih trgov. Avstrija, Nemčija, Nizozemska, Norveška in Švedska poročajo v dvoštevlični rasti v 2007. Tudi vse ostale Orgalime članice ocenjujejo leto 2007 kot zelo uspešno leto za sektor strojogradnje.

Že drugo leto zapored tudi vse poddejavnosti izkazujejo zdravo rast industrijske proizvodnje, ki v letu 2007 leži med 7,5% in 10%. Še posebej močan je sektor proizvodnje obdelovalnih strojev.

Proizvodnja kovinskih izdelkov

Ta industrija pokriva širok nabor proizvodov, vključno z orodji in finalnimi kovinskimi proizvodi kar predstavlja 40% proizvodnje, kovanje kovinske hranilnike; prav tako pa v to dejavnost sodijo tudi površinske obdelave kovin.

Celotni prihodek tega sektorja je po ocenah v letu 2007 dosegel 502,5 mlrd €. Ocena rasti zaposlenih je 2,8%, kar pomeni cca. 3,753.000 delavcev. Dejavnost je bila živahna skozi vse leto 2007 in ocena rasti industrijske proizvodnje je 5,4%.

Ta industrija v velikih meri proizvaja izdelke, ki so v drugih industrijskih sektorjih uporabljeni kot vhodni materiali. Zato je nanjo spodbudno vplivala rast ostalih proizvodnih sektorjev, ki je bila visoka skozi vse leto 2007. Čprav je sektor le omejeno odvisen od izvoza, je bilo trgovanje v 2007 močno: tako znotraj, kot izven meja EU je naraslo za cca 8%.

V splošnem je bila rast precej nad dolgoletnim povprečjem v vseh EU državah, še posebej na Danskem, Finskem in Nizozemskem. Rast v sektorju pa ni bila tako enotna kot v 2006. Proizvodnja parnih generatorjev kaže dvoštevlično rast, medtem ko je rast v industrijski proizvodnji proizvajalcev cistern in kontejnerjev komaj nad 1%. Proizvodnja je manjša za sektor NACE 28.6, ki vključuje proizvajalce pribora in ročnega orodja.

Zaključek

Rast v predelovalnih industrijah, gnana z močno rastjo povpraševanja po investicijskem blagu tako v EU kot globalno, je omogočila tem industrijam še eno izjemno leto rasti.

Medtem, ko danes predstavljata najmočnejši omejitveni faktor pomanjkanje proizvodnih kapacitet in usposobljene delovne sile, kaže, da bo v prihodnje ta vloga pripadla rasti cen vhodnih materialov in to tako energentov

kot vhodnih surovin. Vse naštetu bo ob zaostrovanju razmer na finančnih trgih vplivalo na konkurenčnost naših proizvajalcev in obenem omejevalo indeksi rasti v 2008.

Rast obsega proizvodnje v letu	2006	2007
Orgalime industrija	(v %)	(v %)
	ocena	ocena
Proizvodnja kovinskih izdelkov	+5,3	+5,4
Proizvodnja strojev in naprav	+7,1	+7,8
Proizvodnja električne in elektronske opreme	+7,3	+4,1
Proizvodnja instrumentov	+5,4	+4,4
Skupaj Orgalime industrija	+6,6	+5,8

5. PREGLED POSAMEZNIH RAZREDOV DEJAVNOSTI KOVINSKE INDUSTRIJE

5.1 PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV – SKD 28

Proizvodnja kovinskih izdelkov vključuje:

- 28.1 – Proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov
- 28.2 – Proizvodnja kovinskih rezervoarjev, cistern, kontejnerjev; proizvodnja radiatorjev in kotlov za centralno ogrevanje
- 28.3 – Proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje
- 28.4 – Kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanje kovin; prašna metalurgija
- 28.5 – Površinska obdelava in prekrivanje kovin; splošna mehanična dela
- 28.6 – Proizvodnja rezilnega in drugega orodja, ključavnic, okovja
- 28.7 – Proizvodnja drugih kovinskih izdelkov

5.1.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje kovinskih izdelkov

V tabeli 7 so prikazani osnovni podatki po dejavnostih proizvodnje kovinskih izdelkov v letu 2006

dejavnost	28	28.1	28.2	28.3	28.4	28.5	28.6	28.7
število družb	1466	336	35	3	35	369	156	532
delež v 28 (%)	100,00%	22,92%	2,39%	0,20%	2,39%	25,17%	10,64%	36,29%
število zaposlenih	27.863	6.695	926	11	2.102	3.972	6.545	7.614
indeks 07/06	109,14	111,86	103,48	147,56	95,05	118,13	103,53	112,82
delež v 28 (%)	100,00%	24,03%	3,32%	0,04%	7,54%	14,26%	23,49%	27,33%
celotni prihodek								
v mio €	3.079,32	728,57	61,84	0,69	757,75	231,95	485,10	813,42
indeks 07/06	124,67	126,47	112,23	150,06	134,53	131,30	112,99	121,57
delež v 28 (%)	100,00%	23,66%	2,01%	0,02%	24,61%	7,53%	15,75%	26,42%
izvoz								
v mio €	1.629,89	307,63	29,10	0,00	533,26	63,03	298,58	398,29
indeks 07/06	117,81	122,89	104,93		113,21	126,83	114,61	122,87
delež v 28 (%)	100,00%	18,87%	1,79%	0,00%	32,72%	3,87%	18,32%	24,44%
delež izvoza								
	0,529	0,422	0,471	0,007	0,704	0,272	0,616	0,490
indeks 07/06	94,50	97,17	93,50		84,15	96,60	101,43	101,07
dodana vrednost								
v mio €	744,58	174,00	19,69	0,23	81,40	85,84	172,98	210,43
indeks 07/06	115,07	115,54	101,12	133,07	113,39	123,67	108,10	119,82
dodana vrednost na zaposlenega								

v €	26.723	25.991	21.276	21.092	38.736	21.610	26.432	27.638
indeks 07/06	105,43	103,29	97,72	90,18	119,29	104,70	104,41	106,20
stroški dela na zaposlenega (v EUR)								
v €	17.753	18.206	17.019	17.506	19.077	15.800	18.831	17.171
indeks 07/06	104,60	107,78	105,31	86,97	107,67	104,02	104,08	102,57
dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE								
	0,1026	0,1458	0,0747	0,1162	0,0231	0,1418	0,0590	0,1484
indeks 07/06	106,43	101,84	29,52	296,96	48,47	103,28	87,75	144,37
dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA								
	0,0366	0,0518	0,0237	0,0280	0,0068	0,0424	0,0240	0,0556
indeks 07/06	102,78	97,94	36,62	195,25	50,52	97,54	80,67	138,81

Tabela 7: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... proizvodnje kovinskih izdelkov

Obseg proizvodnje je bil v vseh dejavnostih krepko večji kot leta 2006. Največji delež v proizvodnji kovinskih izdelkov predstavljajo proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (26,42%), kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanja kovin ter prašna metalurgija (24,61%) in proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov (23,66%)

Število zaposlenih se je v posameznih dejavnostih glede na leto 2006 gibalo različno, najvišja rast zaposlenih je bila v površinski obdelavi ter splošnih mehaničnih delih ter v dejavnosti proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov. Padec števila zaposlenih glede na leto 2006 pa je v dejavnosti kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanja kovin ter prašna metalurgija (za slabih 5%). Največji deleži zaposlenih v proizvodnji kovinskih izdelkov so v dejavnostih proizvodnja drugih kovinskih izdelkov (27,33%), v proizvodnji gradbenih kovinskih izdelkov (24,03%) ter v proizvodnji rezilnega in drugega orodja (23,49%).

Ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega ima pozitivne indekse glede na leto 2006, razen padca za skoraj 10% v dejavnosti proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje (ta dejavnost statistično ni pomembna, saj zaposluje skupno 11 delavcev v 3 družbah). Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega ustvari dejavnost kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanja kovin ter prašna metalurgija (38.736 €/zap), najnižjo pa dejavnost proizvodnja parnih kotlov, razen kotlov za centralno ogrevanje (21.092 €/zap)

Najvišje povprečne plače na zaposlenega so v dejavnosti kovanje, stiskanje, vtiskovanje in valjanja kovin ter prašna metalurgija, najnižje pa tudi v letu 2007 v dejavnosti površinske obdelave in prekrivanje kovin ter splošnih mehaničnih delih.

5.1.2 Družbe

V tabelah je navedenih po deset največjih družb proizvodnje kovinskih izdelkov glede na ustvarjeni prihodek in izvoz glede na velikost družbe.

mikro družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
AHA EMMI, PREDELAVA ALUMINIJA, D.O.O.	AHA EMMI, PREDELAVA ALUMINIJA, D.O.O.
IMPOL PALICE, CEVI IN PROFILI, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.	FISKUS, PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN PREDELAVO, D.O.O.
IMPOL FOLIJE IN TRAKOVI, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.	MONTPRO PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN STORITVE D.O.O.
ŠUMER PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.	BAUKOM MONTAŽA, GRADBENE IN DRUGE STORITVE D.O.O.
KOROTAN, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO, SERVISIRANJE IN SVETOVANJE, D.O.O., KRANJ	CLEANGRAD, PROIZVODNJA IN MONTAŽA LAHKIH GRADBENIH ELEMENTOV D.O.O.
SIPOTEH, D.O.O., STROJNA IN PROIZVODNA OPREMA KOVINC KLJUČAVNIČARSTVO D.O.O.	MOS SERVIS, TRGOVINA, STORITVE, INŽENIRING D.O.O.
FISKUS, PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN PREDELAVO, D.O.O.	NCM PODJETJE ZA STROJNO OBDELAVO D.O.O.
	JAKLIČ D.O.O., INOX OPREMA

JEKON PODJETJE ZA INŽENIRING, PROIZVODNJO, SVE-
TOVANJE, TRGOVINO, ZUNANJO TRGOVINO IN OSTALO
DEJAVNOST D.O.O.

SODOBNI TRGOVINSKI INTERIERI D.O.O.

MK TEAM ELEKTRO - STROJNI INŽENIRING D.O.O. RAKA

RETKO PROIZVODNO, STORITVENO IN TRGOVSKO PODJETJE
D.O.O.

male družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
NON FERRUM KRANJ, PROIZVODNJA IN TRGOVINA KOVIN- SKIH PRAHOV D.O.O.	NON FERRUM KRANJ, PROIZVODNJA IN TRGOVINA KOVINSKIH PRAHOV D.O.O.
INTEC MKD, KOVINSKE KONSTRUKCIJE, D.O.O.	INTEC MKD, KOVINSKE KONSTRUKCIJE, D.O.O.
POCINKOVALNICA, STORITVENO PODJETJE, D.O.O.	KAL PODJETJE ZA KOOPERACIJO, VZDRŽEVANJE, INŽENIRING IN MARKETING D.O.O.
KAL PODJETJE ZA KOOPERACIJO, VZDRŽEVANJE, INŽENI- RING IN MARKETING D.O.O.	FLENCO PROIZVODNJA, TRGOVINA, MONTAŽA IN SERVIS D.O.O.
ŠTERN, PROIZVODNJA IN TRGOVINA, D.O.O.	BAUMULLER DRAVINJA PROIZVODNI OBRAT, D.O.O.
ALUMAT PROIZVODNJA, STORITVE, MARKETING, INŽINE- RING TER TRGOVINA D.O.O.	MONTING SK, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.
FLENCO PROIZVODNJA, TRGOVINA, MONTAŽA IN SERVIS D.O.O.	KOVINTRADE METAL TRGOVINA IN PREDELAVA KOVIN D.O.O.
MONTING SK, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.	TOMOS KOMPONENTE, D.O.O., DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
ARMATURA TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV, D.O.O. CELJE	STTIM PROIZVODNJA, RAČUNOVODSKE STORITVE IN SVETOVA- NJE, D.O.O.
LIKO INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME, D.D. LIBOJE	VAR PROIZVODNJA, TRGOVINA, STORITVE, G. RADGONA D.O.O.

srednje družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
KOVINAR, KOVINSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA IN KOMUNALNA DEJAVNOST, D.O.O., JESENICE	STYRIA VZMETI PODJETJE ZA PROIZVODNJO VZMETI D.O.O.
STYRIA VZMETI PODJETJE ZA PROIZVODNJO VZMETI D.O.O.	MEGA-METAL PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV, STROJEGRA- DNJA, DRUGA PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
REM MONTAŽA IN KLEPARSTVO D.O.O.	RONDAL PREDELAVA BARVNIH KOVIN D.O.O.
AREX PROIZVODNJA ORODIJ, NAPRAV IN STORITVE D.O.O. ŠENTJERNEJ	NOŽI RAVNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO NOŽEV IN REZIL D.O.O.
MEGA-METAL PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV, STRO- JEGRADNJA, DRUGA PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.	ELEKTRODE JESENICE PROIZVODNO, TRGOVSKO IN STORITVENO PODJETJE, D.O.O.
SATURNUS - VOGEL & NOOT, PROIZVODNJA EMBALAŽE D.D.	PREIS SEVNICA PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
RONDAL PREDELAVA BARVNIH KOVIN D.O.O.	ALPOS ALU, PROIZVODNJA ALUMINJASTIH IZDELKOV IN LESTEV, D.O.O.
ELEKTRODE JESENICE PROIZVODNO, TRGOVSKO IN STORI- TVENO PODJETJE, D.O.O.	ROTO LOŽ PROIZVODNJA OKOVJA, D.O.O.
NOŽI RAVNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO NOŽEV IN REZIL D.O.O.	PLUTAL 2000 INDUSTRIJA ZAPIRALNE EMBALAŽE, D.O.O.
ALPOS ALU, PROIZVODNJA ALUMINJASTIH IZDELKOV IN LESTEV, D.O.O.	KOVINAR, KOVINSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA IN KOMUNAL- NA DEJAVNOST, D.O.O., JESENICE

velike družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
IMPOL INDUSTRIJA METALNIH POLIZDELKOV D.D.	IMPOL INDUSTRIJA METALNIH POLIZDELKOV D.D.
TRIMO INŽENIRING IN PROIZVODNJA MONTAŽNIH OBJEK- TOV, D.D.	UNIOR KOVAŠKA INDUSTRIJA D.D.
UNIOR KOVAŠKA INDUSTRIJA D.D.	TRIMO INŽENIRING IN PROIZVODNJA MONTAŽNIH OBJEKTOV, D.D.
MELTAL PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.	MARIBORSKA LIVARNA MARIBOR D.D.

MARIBORSKA LIVARNA MARIBOR D.D.
 KOVINOPLASTIKA LOŽ INDUSTRIJA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV D.D.
 ARCONT, PROIZVODNJA BIVALNIH ENOT D.D.
 LAMA OKOVJA - MONTAŽNI SISTEMI - ORODJA - TRGOVINA, D.D.
 MONTAVAR METALNA NOVA PROIZVODNO, GRADBENO, TRGOVSKO IN STORITVENO PODJETJE D.O.O.
 NIKO, KOVINARSKO PODJETJE, D.D., ŽELEZNIKI

MELTAL PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.
 KOVINOPLASTIKA LOŽ INDUSTRIJA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH IZDELKOV D.D.
 ARCONT, PROIZVODNJA BIVALNIH ENOT D.D.
 LAMA OKOVJA - MONTAŽNI SISTEMI - ORODJA - TRGOVINA, D.D.
 NIKO, KOVINARSKO PODJETJE, D.D., ŽELEZNIKI
 MONTAVAR METALNA NOVA PROIZVODNO, GRADBENO, TRGOVSKO IN STORITVENO PODJETJE D.O.O.

5.1.3 Izvoz

Izvoz je bil v vseh dejavnostih proizvodnje kovinskih izdelkov večji kot leta 2006 razen v proizvodnji parnih kotlov brez kotlov za centralno ogrevanje, ki je dejavnost, kjer delujejo le tri družbe in izvoza ni.

Največji delež v izvozu imajo v dejavnostih kovanja, stiskanja, vtiskovanja in valjanja kovin ter prašne metalurgije (32,72%), v proizvodnji drugih kovinskih izdelkov (24,44%) ter v proizvodnji gradbenih kovinskih izdelkov (18,87%).

Deleži izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov po državah

država namena	izvoz v €
NEMČIJA	452.110.627
AVSTRIJA	174.268.925
ITALIJA	151.820.273
HRVAŠKA	87.337.836
FRANCIJA	68.136.746
ČEŠKA REPUBLIKA	56.362.476
MADŽARSKA	55.743.824
SRBIJA (od l. 2006 brez Kosova)	39.442.630
VELIKA BRITANIJA	39.369.043
ŠPANIJA	36.521.436
POLJSKA	32.497.967
NIZOZEMSKA	31.135.576
ŠVICA	30.944.451
skupaj izvoz dejavnosti 28:	1.492.233.485

Tabela 8: Deleži izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov po državah

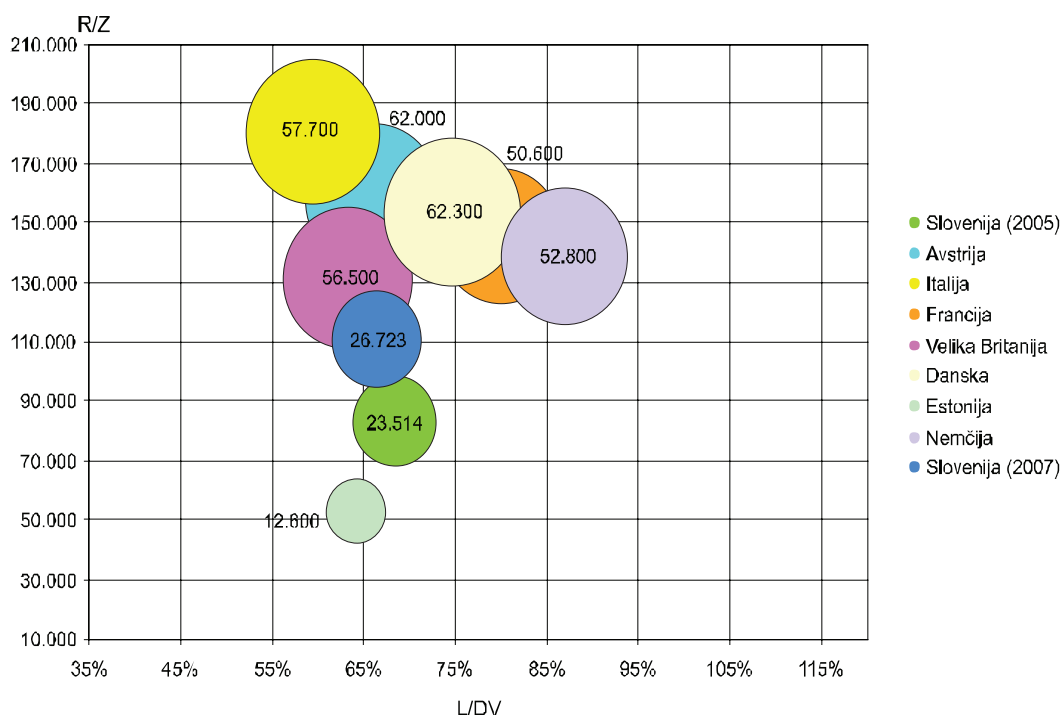
Pregled izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov pokaže, da se največ izvozi v države Nemčijo, Avstrijo, Italijo in Hrvaško. Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni iz tabele.

5.1.4 Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo kovinskih izdelkov v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost.

Primerjava je izvedena za leto 2005, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v to sliko leta 2005 vključena »Slovenija (2007)«.

Primerjava proizvodnje kovinskih izdelkov (SKD 28) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005-EU

Graf 11: Primerjava proizvodnje kovinskih izdelkov (SKD 28) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005-EU

Graf za proizvodnjo kovinskih izdelkov v celoti (SKD 28) kaže, da imamo države razvrščene od 50-95% v razmerju stroškov dela glede na ustvarjeno dodano vrednost. Najboljši rezultat po vseh segmentih, tako pri realizaciji kot pri ustvarjeni dodani vrednosti na zaposlenega ima Italija, tesno ji sledijo Avstrija, Velika Britanija ter presenetljivo Danska. Slovenija se po razmerju stroškov dela nahaja nekako v zlati sredini in je v letu 2005 imela dodano vrednost na zaposlenega v višini okoli 23 tisoč € na zaposlenega, medtem ko je sama realizacija bila precej nižja od ostalih (dobrih 80 tisoč €/Z). V primerjavi z našimi »severnimi sosedi« ter tudi Dansko lahko vidimo, da krepko zaostajamo za obema. Stroški dela na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost so najvišji v Nemčiji (87%), vendar je dodana vrednost 2-krat višja kot v Sloveniji. Torej lahko rečemo, da je pozicija Slovenije v primerjavi z ostalimi po razmerju stroškov dela nekako enaka, ponekod imamo celo boljšo pozicijo, vendar sta tako dodana vrednost kot realizacija na zaposlenega dvakrat manjša od ostalih držav. Za Slovenijo zaostaja le Estonija.

Slovenija je v letu 2007 imela večjo ustvarjeno realizacijo na zaposlenega, stroški na zaposlenega so ostali podobni (malenkostno izboljšanje), sama dodana vrednost pa se je povečala za okoli 3000 € kot leta 2005. Proizvodnja je v celoti bila uspešnejša kot pred dvema letoma, vendar je še vedno daleč od rezultatov, ki jih dosegajo največje proizvajalke.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Dejavnost SKD 28, je Proizvodnja kovinskih izdelkov v celoti. Če vzamemo dodano vrednost na zaposlenega (DV/Z) ugotovimo, da se je indeks rasti DV/Z v letu 2005 v primerjavi z 2004 pri državah, katerih rang obsega največ zaposlenih (Nemčija, Francija, Italija, Velika Britanija), dvignil v povprečju za okoli 5%. Pri proizvajalkah z manjšim številom zaposlenih, med katere uvrščamo tudi Slovenijo, pa je vidna velika rast predvsem pri Estoniji (15%) in Latviji (21%), medtem ko je pri Danski opažen majhen napredek, pri severnih sosedih Avstrijcih pa beležimo celo negativen indeks rasti, vendar je ta sorazmerno majhen (cca 2%).

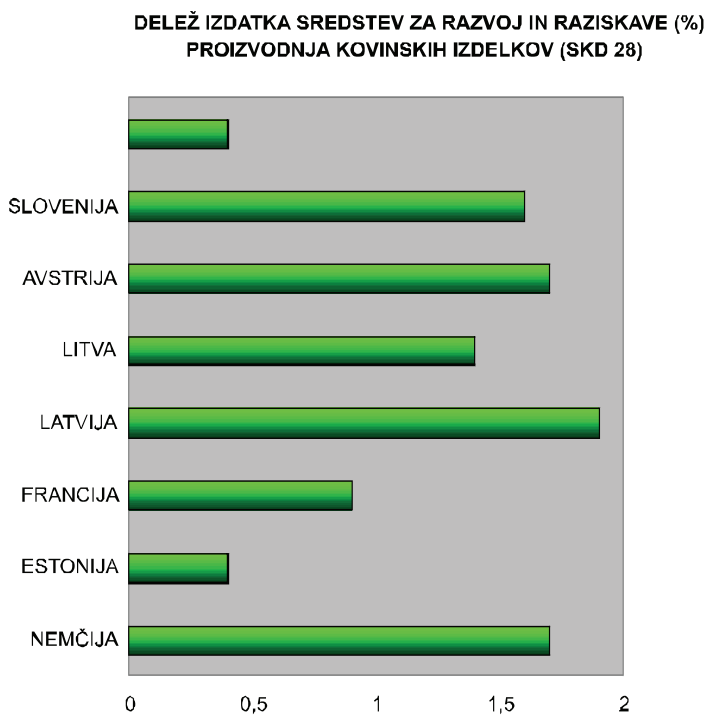
Realizacija na zaposlenega (R/Z), se je pri vseh največjih državah proizvajalkah v primerjavi z letom 2004, povečala za dobrih 7%, razen pri Italiji (3%). Pri ostalih se je R/Z povečala največ v Estoniji in Latviji (skoraj 23%), medtem ko ima Danska približno enak indeks rasti kot največja »četverica«, Avstrija pa se ponaša z malo manj kot 4% rastjo.

Pri večini obravnavanih držav je delež stroškov dela na zaposlenega negativen, kar pomeni, da so se zmanjšali v primerjavi s preteklim letom. V Avstriji in na Danskem so zrasli za cca 2%, največji porast stroškov dela v primerjavi z dodano vrednostjo pa so imeli v Nemčiji, in sicer kar za dobrih 18%.

5.1.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave

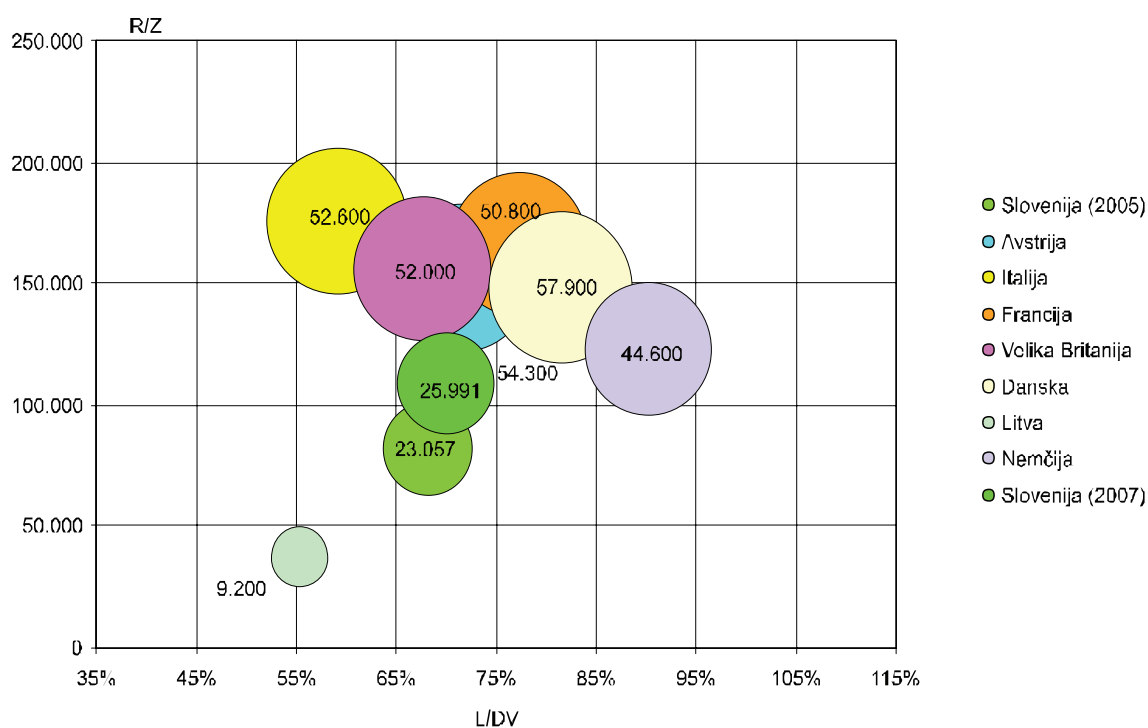
PROIZVODNJA KOVINSKIH IZDELKOV (SKD 28)	DRŽAVA	DELEŽ (%) SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) v DODANI VREDNOSTI	VREDNOST IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) NA ZAPOSLENEGA V €
	NEMČIJA	1,7	897,60
	ESTONIJA	0,4	50,40
	FRANCIJA	0,9	455,40
	LATVIJA	1,9	176,70
	LITVA	1,4	119,00
	AVSTRIJA	1,7	1.054,00
	SLOVENIJA	1,6	376,22
	VELIKA BRITANIJA	0,4	226,00

Pri proizvodnji kovinskih izdelkov (SKD 28) lahko vidimo, da se delež vloženih sredstev za razvoj in raziskave pri večini držav giblje približno od 0,5% do 2%. Estonija, Francija in Velika Britanija so države, kjer delež vloženih sredstev ne presega 1% ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega, medtem ko ostale dosegajo povprečno do 1,5% vlaganj ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega v razvoj in raziskave. Če to izrazimo v denarnih enotah lahko vidimo, da na primer Avstrija vложи trikrat več sredstev na zaposlenega v razvoj in raziskave kot Slovenija, medtem ko sta v odstotkih vlaganj skoraj enaki.

Za dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov, ki predstavljajo največji delež prihodka in zaposlenih, so v nadaljevanju prikazane primerjave z posameznimi zahodno-evropskimi državami.

5.1.4.2 Primerjava proizvodnje kovin. gradb. konstrukcij (SKD 28.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 12: Primerjava proizvodnje kovinskih gradbenih konstrukcij (SKD 28.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Pri proizvodnji gradbenih kovinskih delov vidimo, da so si države proizvajalke dokaj blizu. Dodana vrednost je pri večjih proizvajalkah podobna in se giblje nekje okoli 55 tisoč €, medtem ko se realizacija na zaposlenega giblje od 120 do 170 tisoč €, kar se lepo vidi na grafu. Izdatki za stroške dela so najvišji v Nemčiji, in sicer so se povzpeli na 90% glede na ustvarjeno dodano vrednost. Slovenija (podatki za leto 2005) ima dokaj ugodno pozicijo glede samih stroškov dela (68%), vendar sta sama realizacija na zaposlenega in dodana vrednost približno dvakrat manjši kot pri ostalih proizvajalkah.

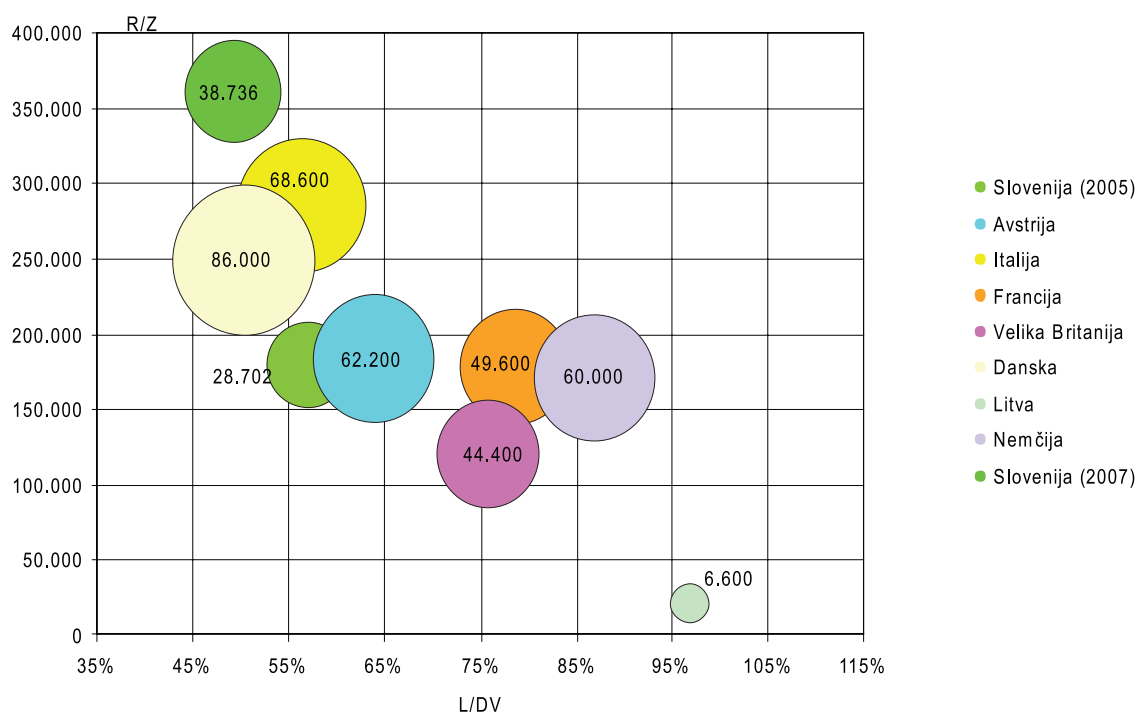
V letu 2007 je imela Slovenija višjo realizacija na zaposlenega in dodano vrednost kot leta 2005, vendar pa so se za slaba 2% povečali stroški dela.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri večjih proizvajalkah se je dodana vrednost povečala le pri Nemčiji in Franciji, pri Italiji in Veliki Britaniji pa je indeks rasti negativen. Najbolj izstopata Latvija in Estonija s čez 30% letno rastjo glede na prejšnje leto, medtem ko so ostale članice nekje v povprečju največjih proizvajalk.

R/Z je pri večini držav pozitivna in zmerna, najbolj pa indeks rasti izstopa pri zgoraj omenjenih Latviji in Estoniji. Negativno rast realizacije opazimo le pri Italiji. L/DV so se drastično povečali le pri Nemčiji (22%), nekaj manj pri Avstriji in Veliki Britaniji, medtem ko so se pri deželah Baltika močno znižali (10-15%).

5.1.4.3 Primerjava dejavnosti kovanja, iztiskanja, valjanja in vtiskovanja kovin (SKD 28.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 13: Primerjava dejavnosti kovanja, iztiskanja, valjanja in vtiskovanja kovin (SKD 28.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 – EU

Opomba: nepričakovana pozicija krožca »Slovenija 2007« je posledica dejstva, da se je eno izmed nosilnih podjetij te dejavnosti v letu 2007 prestrukturiralo. Zgornji graf je tako kot ostali narejen na osnovi uradnih podatkov AJ PES za 2007.

Pri kovanju, stiskanju, vtiskovanju in valjanju kovin ter prašni metalurgiji vidimo, da najbolj izstopata Italija in Danska. Poleg tega, da imata obe proizvajalki visoko dodano vrednost, dosega tudi realizacija na zaposlenega visoke številke (250-280 tisoč €). Kot vidimo, je imela Slovenija v letu 2005 manjše stroške glede na dodano vrednost od večine držav in visoko realizacijo na zaposlenega (skoraj 180 tisoč €), vendar je njena dodana vrednost na zaposlenega za več kot dvakrat manjša od ostalih proizvajalk. Največje izdatke v razmerju stroškov na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost, je imela ponovno Nemčija (87%).

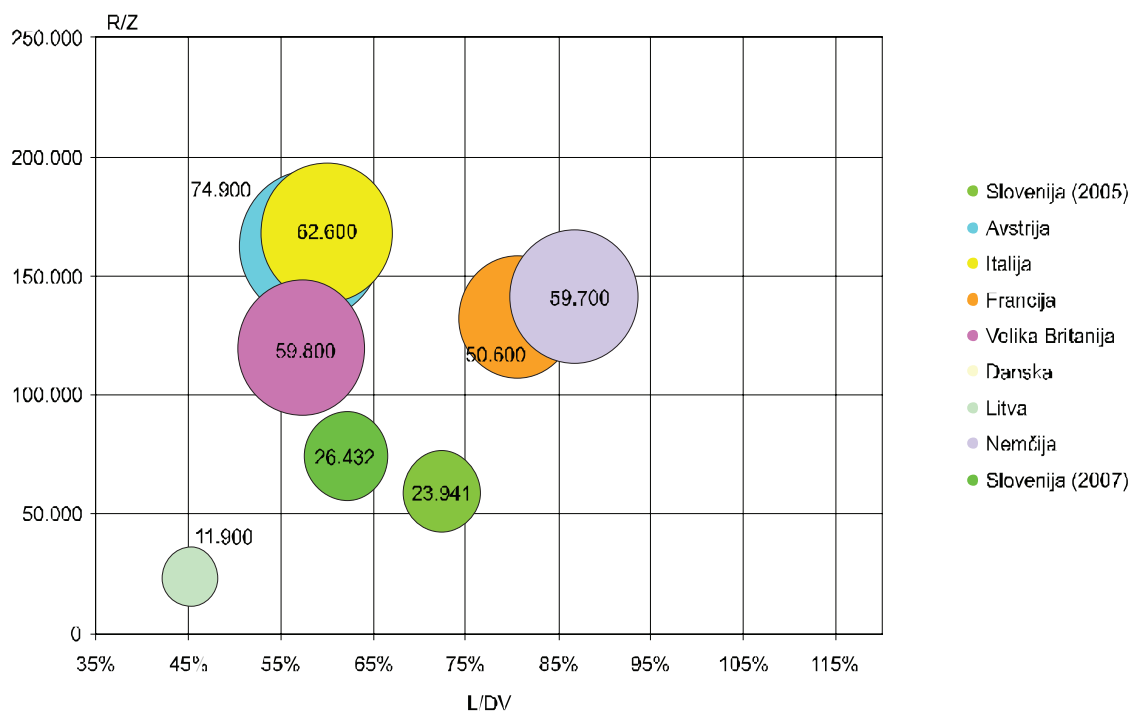
EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri dejavnosti kovanja, iztiskanja, valjanja in vtiskovanja kovin (SKD 28.4), dodana vrednost na zaposlenega izstopa najbolj pri Italiji, kjer je zabeležena rast dobrih 19% v odnosu na leto 2004. Rast indeksa je zabeležen tudi pri vseh ostalih državah, majhen odklon ima le Velika Britanija, in sicer dobrih 7%.

Pri R/Z prevladujeta Italija in Velika Britanija, kjer je bila v letu 2005 okoli 15% višja v odnosu na preteklo leto. Pozitivna rast je bila tudi pri Franciji (11%), Nemčiji prav tako (10%), medtem ko se je pri Avstriji in Danski gibala nekje okoli 5%.

L/DV ohranja negativen trend pri vseh državah, še najbolj so se stroški na zaposlenega znižali pri Italiji (13%). Pri Nemčiji vidimo, da so se močno povečali stroški dela na zaposlenega, in sicer za dobrih 18% v odnosu na preteklo leto. Lahko rečemo, da je v vseh segmentih največ pridobila Italija.

5.1.4.4 Primerjava proizvodnje rezilnega in drugega orodja, ključavnic, okovja (SKD 28.6) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 14: Primerjava proizvodnje rezilnega in drugega orodja, ključavnic, okovja (SKD 28.6) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 – EU

Za proizvodnjo rezilnega in drugega orodja vidimo, da je Slovenija v razmerju stroškov dela nekje v sredini med opazovanimi subjekti, vendar po realizaciji na zaposlenega ter sami dodani vrednosti močno zaostaja za najmočnejšimi državami. V primerjavi z Litvo lahko opazimo, da imamo kar dvakrat večjo dodano vrednost ter realizacijo na zaposlenega, vendar je po stroških dela Litva v bistveno bolj ugodni poziciji kot Slovenija (2005). Kot lahko vidimo na grafu, v letu 2005 najboljšo pozicijo izkazuje Avstrija in Italija, ki sta skoraj poravnani.

V letu 2007 se je položaj Slovenije dokaj izboljšal. Opazimo, da sta se realizacija na zaposlenega in dodana vrednost dvignili, hkrati pa so se stroški na zaposlenega zmanjšali za okoli 10%.

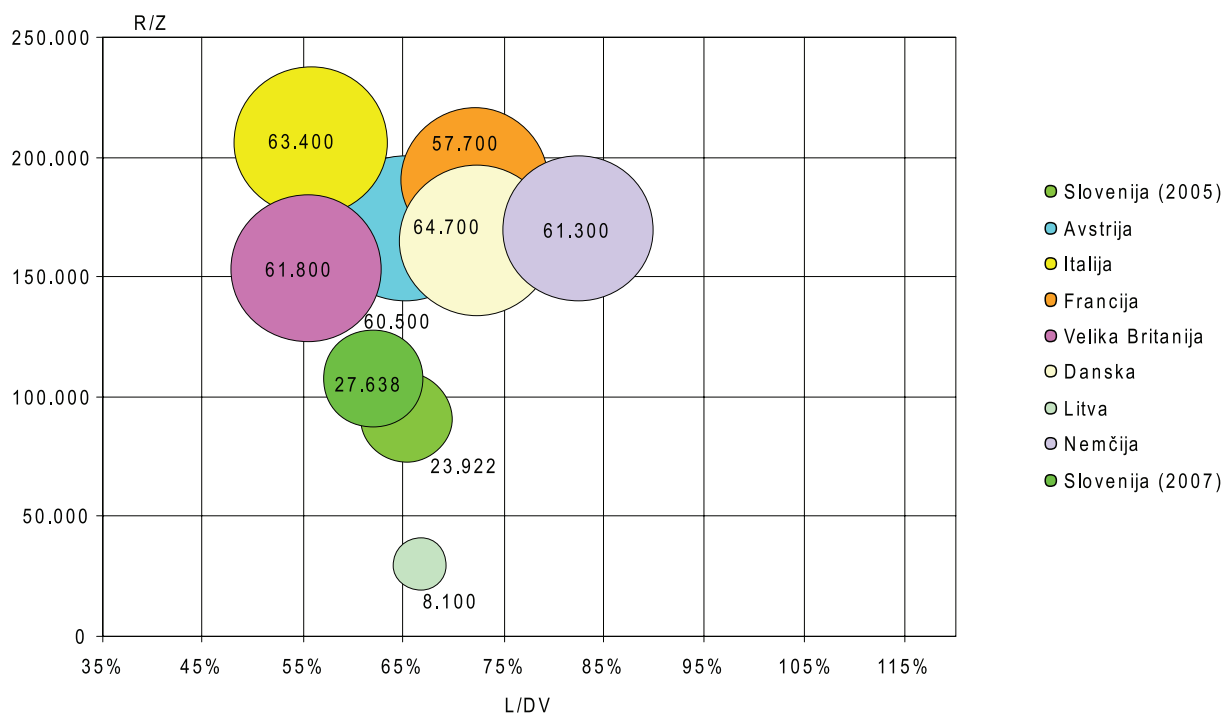
EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Indeks rasti DV/Z je najvišji pri Veliki Britaniji in Italiji. Od manjših proizvajalk izstopata Avstrija in Estonija (8%).

Indeks rasti v odnosu na preteklo leto je pri R/Z porasel skoraj pri vseh državah do nekje 10%. Samo pri Veliki Britaniji je indeks zrasel za dobrih 15%.

Stroški dela so se v večini držav zmanjšali (nekje za manj kot 1%), razen v Nemčiji, kjer so se stroški dela povečali kar za 16% v odnosu na preteklo leto.

5.1.4.5 Primerjava proizvodnje drugih kovinskih izdelkov (SKD 28.7) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 15: Primerjava proizvodnje drugih kovinskih izdelkov (SKD 28.7) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Če pogledamo graf, vidimo da se Slovenija nahaja nekje vmes po stroških dela v primerjavi z ostalimi državami, vendar krepko zaostaja po realizaciji in dodani vrednosti na zaposlenega, in sicer je ta razlika skoraj trikratnik dodane vrednosti opazovanih držav. Pozicija je bolj ugodna samo v primerjavi z Litvo. Od večjih držav proizvajalk izstopa Italija - tako po dodani vrednosti kot po realizaciji na zaposlenega. Ostale države so nekako skupaj po dodani vrednosti, ločijo se samo po stroških dela na zaposlenega, kjer je Nemčija v najmanj ugodnem položaju.

V primerjavi z letom 2005 vidimo, da se je stanje v panogi za Slovenijo v letu 2007 rahlo izboljšalo. To gre predvsem na račun nekoliko višje realizacije na zaposlenega in dodane vrednosti, sami stroški dela pa so za odstotek manjši kot pred dvema letoma.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri proizvodnji drugih kovinskih izdelkov indeks razmerja DV/Z zopet izstopa pri Estoniji. Pri večjih proizvajalkah velja omeniti Nemčijo in Italijo s cca 10% rastjo, medtem ko je pri Avstriji zabeležen velik padec dodane vrednosti, in sicer je bila le ta manjša za dobrih 12% v odnosu na preteklo leto.

Pri realizaciji na zaposlenega, se spet izkaže Estonija s skoraj 40% rastjo. Od večjih ji sledi le Nemčija, ostale so v nekem povprečju med 5 in 7%, Avstrija pa se spopada z negativno rastjo. Ta je upadla za dobrih 5% v odnosu na preteklo leto.

Stroški dela so v večini padli za odstotek ali dva. Izstopa le Estonija z 13% znižanjem deleža stroškov dela glede na preteklo leto, medtem ko Nemčija in Avstrija beležita naraščanje le teh.

5.2 PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV – SKD 29

Proizvodnja strojev in naprav vključuje:

- 29.1 – Proizvodnja strojev za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije, razen motorjev za letala in motor-na vozila
- 29.2 – Proizvodnja peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo
- 29.3 – Proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev
- 29.4 – Proizvodnja obdelovalnih strojev
- 29.5 – Proizvodnja drugih strojev za posebne namene
- 29.6 – Proizvodnja orožja in streliva
- 29.7 – Proizvodnja gospodinjskih strojev in naprav⁽¹⁾

(1)Pojasnilo: v okviru kovinske industrije se v dejavnosti 29.7 ne obravnava proizvodnja električnih gospodinjskih aparatov, ki sodi v okvir elektroindustrije, v primerjavi z dejavnostjo 29 v ostalih državah pa podatki zajemajo tudi proizvodnjo električnih gospodinjskih aparatov.

5.2.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, dobiček, strošek dela in izvoz proizvodnje strojev in naprav

dejavnost	29	29.1	29.2	29.3	29.4	29.5	29.6	29.7
število družb	526	68	188	36	71	155	4	4
delež v 29 (%)	100,00%	12,93%	35,74%	6,84%	13,50%	29,47%	0,76%	0,76%
število zaposlenih	15.111	2.500	4.667	1.168	1.976	4.763	11	26
indeks 07/06	105,83	107,36	108,01	99,09	103,65	105,44	124,44	147,53
delež v 29 (%)	100,00%	16,55%	30,88%	7,73%	13,08%	31,52%	0,07%	0,17%
celotni prihodek								
v mio €	1.440,37	276,30	487,91	116,03	192,50	364,24	1,23	2,16
indeks 07/06	119,83	133,19	120,82	114,84	110,70	116,09	124,50	197,68
delež v 29 (%)	100,00%	19,18%	33,87%	8,06%	13,36%	25,29%	0,09%	0,15%
izvoz								
v mio €	902,34	175,10	307,45	77,41	121,91	219,64	0,14	0,69
indeks 07/06	121,29	129,60	123,39	115,14	109,75	121,30	144,25	338,82
delež v 29 (%)	100,00%	19,40%	34,07%	8,58%	13,51%	24,34%	0,02%	0,08%
delež izvoza								
	0,626	0,634	0,630	0,667	0,633	0,603	0,116	0,319
indeks 07/06	101,22	97,30	102,13	100,26	99,14	104,48	115,86	171,39
dodana vrednost								
v mio €	418,83	76,49	128,50	29,13	51,50	132,63	0,18	0,41
indeks 07/06	114,99	119,72	120,95	116,93	101,90	112,28	102,68	119,38
dodana vrednost na zaposlenega								
v €	27.717	30.592	27.535	24.935	26.056	27.849	16.360	15.848
indeks 07/06	108,66	111,51	111,98	118,01	98,32	106,49	82,51	80,92
stroški dela na zaposlenega								
v €	20.019	19.859	20.028	17.696	20.756	20.378	21.072	15.855
indeks 07/06	106,41	105,09	106,17	107,37	107,84	106,31	138,34	103,76
dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE								

	0,0937	0,1095	0,0940	0,0657	0,0130	0,1351	-0,9934	5,5520
indeks 07/06	115,82	133,37	333,64		14,18	92,41		
dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA								
	0,0318	0,0487	0,0268	0,0182	0,0049	0,0454	-0,0549	-0,0836
indeks 07/06	108,30	130,75	308,18		13,10	85,98		208,74

Tabela 9: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, ... proizvodnje strojev in naprav

Obseg proizvodnje je bil v vseh dejavnostih občutno večji kot v letu 2006 - indeksi celotnega prihodka v statistično težjih dejavnostih segajo od 110 pa do 133. Največje prihodkovne deleže v proizvodnji strojev in naprav predstavljajo proizvodnja peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo (33,87%), proizvodnja drugih strojev za posebne namene (25,29%) in proizvodnja strojev za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije, razen motorjev za letala in motorna vozila (19,18%). Proizvodnja orožja in streliva in proizvodnja nenelektričnih gospodinjskih aparatov predstavljata skupaj le 0,24% proizvodnje strojev in naprav.

Število zaposlenih je v posameznih dejavnostih glede na leto 2006 raslo z izjemo zanemarljivega 0,9% zmanjšanja v dejavnosti proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev. Najvišja rast zaposlenih je bila v proizvodnji gospodinjskih strojev in naprav in proizvodnji orožja in streliva, ki pa skupaj v 2007 zaposlujeta le 37 delavcev. Največji deleži zaposlenih v proizvodnji strojev in naprav so v proizvodnji drugih strojev za posebne namene (31,52%), v proizvodnji peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo (30,88%) ter v proizvodnji strojev za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije, razen motorjev za letala in motorna vozila (16,55%).

Ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega ima v povprečju pozitivne indekse glede na leto 2006, s tem, da dejavnosti proizvodnja orožja in streliva, proizvodnja nenelektričnih gospodinjskih aparatov in proizvodnja obdelovalnih strojev izkazujejo nižjo raven ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega kot leto poprej. Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega ustvari proizvodnja strojev za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije, razen motorjev za letala in motorna vozila (30.529 €/zap), najnižjo pa proizvodnja nenelektričnih gospodinjskih aparatov (15.848 €/zap).

Najvišje povprečne plače na zaposlenega so v proizvodnji orožja in streliva ter obdelovalnih strojev, najnižje pa v proizvodnji nenelektričnih gospodinjskih aparatov.

5.2.2 Družbe

V tabelah je navedenih po deset največjih družb proizvodnje strojev in naprav glede na ustvarjeni prihodek in izvoz, urejenih po velikosti družbe.

mikro družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
INDENNA DVGALA, PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE, IZDELAVO IN MONTAŽO TRANSPORTNE IN DVGALNE TEHNIKE, D.O.O. LJUBLJANA	SORBIT PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVANJE IN SVETOVANJE D.O.O.
MINES IB PODJETJE ZA PROIZVODNJO OPREME IN STROJNIH ELEMENTOV D.O.O. KOBARID	VALMAR GLOBAL VSE ZA SLADOLED D.O.O.
SORBIT PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVANJE IN SVETOVANJE D.O.O.	LAMS PROIZVODNJA, TRGOVINA IN KOOPERACIJA PODZEMELJ D.O.O.
TOKAM PODJETJE ZA ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU, INŽENIRING IN TRGOVINA D.O.O.	ANIS TREND PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.
NIX HLADILNI SISTEMI IN ČISTILCI ZRAKA, KLIMA NAPRAVE TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO D.O.O.	NIX HLADILNI SISTEMI IN ČISTILCI ZRAKA, KLIMA NAPRAVE TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO D.O.O.
KIM KOVINSKO PODJETJE D.O.O.	INDENNA DVGALA, PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE, IZDELAVO IN MONTAŽO TRANSPORTNE IN DVGALNE TEHNIKE, D.O.O. LJUBLJANA
MINES TEAM PROIZVODNJA IN PRODAJA VODOVODNIH ARMATUR IN SANITARNE OPREME D.O.O.	KOZAMA PRODAJA IN SERVISIRANJE KOMPRESORJEV, D.O.O., LJUBLJANA

ANIS TREND PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.

VALMAR GLOBAL VSE ZA SLADOLED D.O.O.

SEMCO PROIZVODNJA ENERGETSKE OPREME D.O.O.

HAGSPIEL PODJETJE ZA PROIZVODNJO INDUSTRIJSKIH PRALNIH STROJEV, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.

H - MONT, MONTAŽA, PROIZVODNJA, TRGOVINA, D.O.O.

WRAVOR, PROIZVODNJA, TRGOVINA IN TRANSPORT D.O.O.

male družbe

največje po prihodku

POLIX EXPORT DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, PRODAJO, IZVOZ, UVOZ INSTALACIJSKEGA BLAGA, D.O.O.

BOSIO PROIZVODNO - TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.

ALTRAD - LIV, PROIZVODNJA IN PRODAJA MEŠALNIKOV BETONA, D.O.O.

STEM PESKALNA TEHNIKA, INŽENIRING, MARKETING D.O.O.

ECOM RUŠE-INŽENIRING, PROIZVODNJA, STORITVE IN TRGOVINA D.O.O.

CNC P&K PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.

AGS GASTRO SISTEMI, PODJETJE ZA CELOSTNI GASTRO INŽENIRING, D.O.O.

LPKF LASER & ELEKTRONIKA D.O.O.

RIKO RIBNICA D.O.O. RIBNIŠKA INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME

RIKO KOR KOVINSKA INDUSTRIJA, D.O.O.

največje po izvozu

ALTRAD - LIV, PROIZVODNJA IN PRODAJA MEŠALNIKOV BETONA, D.O.O.

ECOM RUŠE-INŽENIRING, PROIZVODNJA, STORITVE IN TRGOVINA D.O.O.

CNC P&K PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.

STEM PESKALNA TEHNIKA, INŽENIRING, MARKETING D.O.O.

LPKF LASER & ELEKTRONIKA D.O.O.

TA - REGULATOR PROIZVODNJA REGULACIJSKIH VENTILOV D.O.O.

BOSIO PROIZVODNO - TRGOVSKO PODJETJE D.O.O.

JAVOR-STROJI, STROJNA OPREMA D.O.O. PIVKA

UNIFOREST PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.

MEBOR, PROIZVODNJA LESNIH IZDELKOV IN STROJEV, D.O.O.

srednje družbe

največje po prihodku

EUROVEK PROIZVODNJA, UVOZ - IZVOZ, D.O.O.

ROTIS DRUŽBA ZA PROIZVODNJO IN TRGOVINO NA DEBELO IN DROBNO Z MEŠANIM BLAGOM D.O.O.

METALNA SENOVO STROJEGRADNJA, KONSTRUKCIJE, MONTAŽA D.O.O.

HERZ, KOVINSKO PREDELOVALNO PODJETJE D.D.

GOSTOL-GOPAN PROIZVODNJA PREHRAMBENE OPREME IN OPREME ZA KEMIJSKO INDUSTRIJO D.O.O. NOVA GORICA

KLADIVAR ŽIRI, TOVARNA ELEMENTOV ZA FLUIDNO TEHNIKO, D.D.

LEDINEK ENGINEERING, DRUŽBA ZA LESNOOBDELOVALNI INŽENIRING, PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.

VARSTROJ TOVARNA VARILNE IN REZALNE OPREME D.D.

SCT TOVARNA KOVINSKE OPREME D.O.O.

EHO ELEKTRIKA, HLADILNIŠTVO, OGREVANJE D.O.O.

največje po izvozu

EUROVEK PROIZVODNJA, UVOZ - IZVOZ, D.O.O.

METALNA SENOVO STROJEGRADNJA, KONSTRUKCIJE, MONTAŽA D.O.O.

LEDINEK ENGINEERING, DRUŽBA ZA LESNOOBDELOVALNI INŽENIRING, PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.

GOSTOL-GOPAN PROIZVODNJA PREHRAMBENE OPREME IN OPREME ZA KEMIJSKO INDUSTRIJO D.O.O. NOVA GORICA

HERZ, KOVINSKO PREDELOVALNO PODJETJE D.D.

SCT TOVARNA KOVINSKE OPREME D.O.O.

AKERS VALJI RAVNE PODJETJE ZA PROIZVODNJO KOVANIH VALJEV D.O.O.

CRANE POWER, PROIZVODNJA, POSREDNIŠTVO, TRGOVINA IN STORITVE D.O.O.

KLADIVAR ŽIRI, TOVARNA ELEMENTOV ZA FLUIDNO TEHNIKO, D.D.

ROTIS DRUŽBA ZA PROIZVODNJO IN TRGOVINO NA DEBELO IN DROBNO Z MEŠANIM BLAGOM D.O.O.

velike družbe

največje po prihodku

ADK PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO, PROJEKTANTSKE, INŽENIRING STORITVE, TURIZEM, GOSTINSTVO IN NAJEME D.O.O.

PALFINGER PROIZVODNJA D.O.O.

LITOSTROJ E.I., PODJETJE ZA IZDELAVO ENERGETSKE IN INDUSTRIJSKE OPREME, D.O.O.

največje po izvozu

ADK PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO, PROJEKTANTSKE, INŽENIRING STORITVE, TURIZEM, GOSTINSTVO IN NAJEME D.O.O.

PALFINGER PROIZVODNJA D.O.O.

GKN DRIVELINE SLOVENIJA, PROIZVODNJA AVTOMOBILSKIH TRANSMISIJ IN AVTO DELOV, D.O.O.

GKN DRIVELINE SLOVENIJA, PROIZVODNJA AVTOMOBILSKIH TRANSMISIJ IN AVTO DELOV, D.O.O.

HTZ HIGIENA, TEHNIKA IN ZAŠČITA, INVALIDSKO PODJETJE, D.O.O., VELENJE

HIDRIA IMP KLIMA PROIZVODNJA KLIMA SISTEMOV D.O.O.
LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV ŠKOFJA LOKA, D.D.

SIP STROJNA INDUSTRIJA, D.D., ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

AGROMEHANIKA, PROIZVODNJA IN TRGOVINA, KRANJ, D.D.

K.K. KRAS KABINE, PROIZVODNJA KABIN D.O.O.

LITOSTROJ E.I., PODJETJE ZA IZDELAVO ENERGETSKE IN INDUSTRIJSKE OPREME, D.O.O.

HIDRIA IMP KLIMA PROIZVODNJA KLIMA SISTEMOV D.O.O.

LOŠKE TOVARNE HLADILNIKOV ŠKOFJA LOKA, D.D.
K.K. KRAS KABINE, PROIZVODNJA KABIN D.O.O.

SIP STROJNA INDUSTRIJA, D.D., ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

G - M & M, PROIZVODNJA IN MARKETING D.O.O.

SISTEMSKA TEHNIKA PODJETJE ZA PROIZVODNJO NAMENSKIH PROIZVODOV IN TEHNOLOŠKO STROJNE OPREME D.O.O.

5.2.3 Izvoz

Izvoz je bil v vseh dejavnostih proizvodnje strojev in naprav večji kot leta 2006 in to za občutnih 20% na nivoju celotne panoge 29. Dejavnost proizvodnja neelektričnih gospodinjskih strojev in naprav izkazuje rast izvoza z ozirom na leto 2006 kar 338,82; pri tem pa je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da je v tej dejavnosti zaposlenih le 26 delavcev.

Deleži izvoza proizvodnje strojev in naprav po državah

država namena	izvoz v €
NEMČIJA	274.478.675
AVSTRIJA	169.096.254
ITALIJA	64.614.550
HRVAŠKA	46.916.401
SRBIJA (od l. 2006 brez Kosova)	36.709.645
FRANCIJA	33.763.880
RUSKA FEDERACIJA	33.006.413
BOSNA IN HERCEGOVINA	31.511.976
POLJSKA	25.585.058
KANADA	16.691.026
ROMUNIJA	16.184.847
SLOVAŠKA	12.350.392
VELIKA BRITANIJA	11.129.369
NIZOZEMSKA	9.012.965
ČEŠKA REPUBLIKA	9.006.263
skupaj izvoz dejavnosti 29:	893.953.937

Tabela 10: Deleži izvoza proizvodnje strojev in naprav po državah

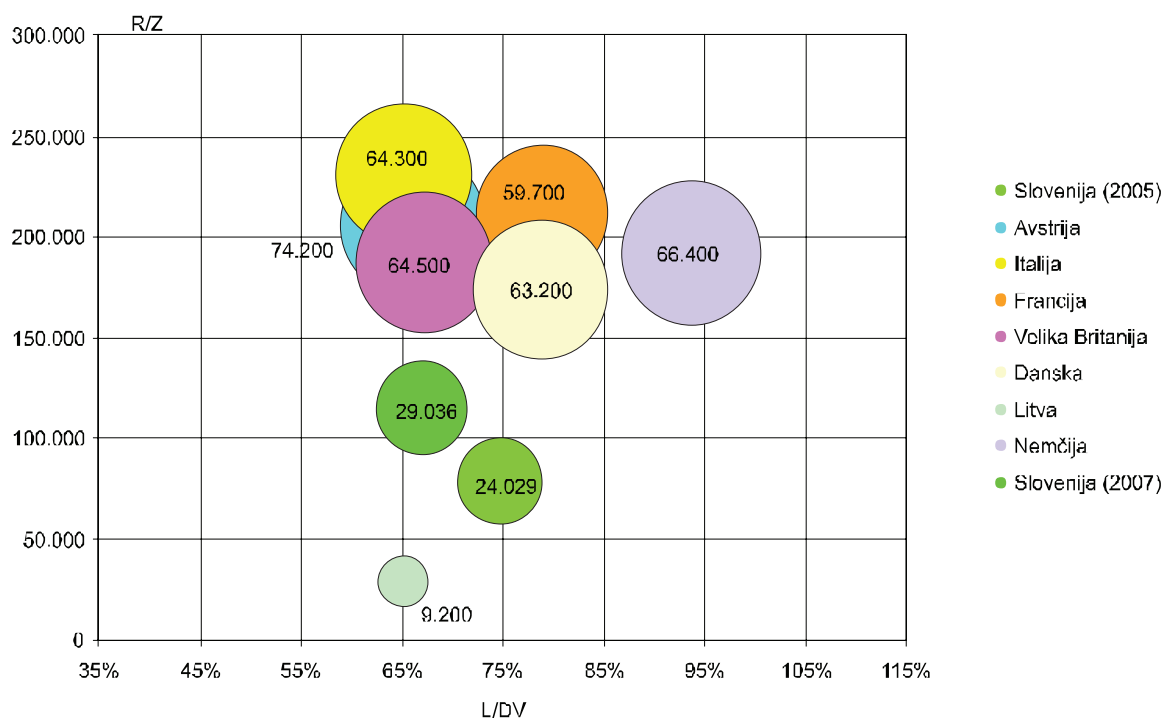
Pregled izvoza proizvodnje kovinskih izdelkov pokaže, da se največ izvozi v države Nemčijo, Avstrijo, Hrvaško in Italijo. Deleži izvoza v posamezne države so razvidni iz grafa.

5.2.4 Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo strojev in naprav v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost.

Primerjava je izvedena za leto 2005, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni najti novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v to sliko leta 2005 vključena »Slovenija (2007)«.

Primerjava proizvodnje strojev in naprav (SKD 29) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 16: Primerjava proizvodnje strojev in naprav (SKD 29) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Pri tej panogi kot celoti lahko vidimo, da imajo vse večje proizvajalke podobno dodano vrednost, realizacija na zaposlenega se giblje med 170 in 210 tisoč €. Odstopanja so le pri stroških na zaposlenega, glede na ustvarjeno dodano vrednost. V najslabšem položaju je kot tolikokrat doslej ponovno Nemčija, in sicer njeni stroški znašajo 93% ustvarjene dodane vrednosti. V najboljši položaj bi lahko postavili nekako tri države, in sicer Avstrijo, Italijo ter veliko Britanijo. Položaj Slovenije za leto 2005 prikazuje srednjo pozicijo v primerjavi z ostalimi državami glede stroškov dela, »tradicionalno« pa zaostajamo v sami ustvarjeni dodani vrednosti ter realizacijo na zaposlenega (2,5- kratnik zgornjih držav). Bolj ugoden položaj ima Slovenija le v primerjavi z Litvo, in sicer glede na ustvarjeno dodano vrednost ter realizacijo na zaposlenega, vendar slabši glede na delež stroškov dela.

V letu 2007 je v Sloveniji viden rahel premik levo navzgor, vendar je ta še vedno majhen in tu krepko zaostajamo v primerjavi z najbolj uspešnimi državami.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Proizvodnja strojev in naprav-SKD 29: od velikih proizvajalcev lahko omenimo Nemčijo in Italijo s približno 7% rastjo DV/Z. Prav tako ima dober pozitiven učinek Avstrija, in sicer se lahko pohvali z 10% rastjo. Od »malih« velja zopet izpostaviti Estonijo s kar 31% rastjo ter Latvijo z skoraj 15% skokom v primerjavi s preteklim letom.

Pri večini držav je bil indeks rasti R/Z pozitiven in dokaj dober. Velja omeniti Nemčijo (11%), Veliko Britanijo (8%) ter Avstrijo (9%). Od majhnih ponovno izstopata Estonija (skoraj 20%) in Latvija (13%).

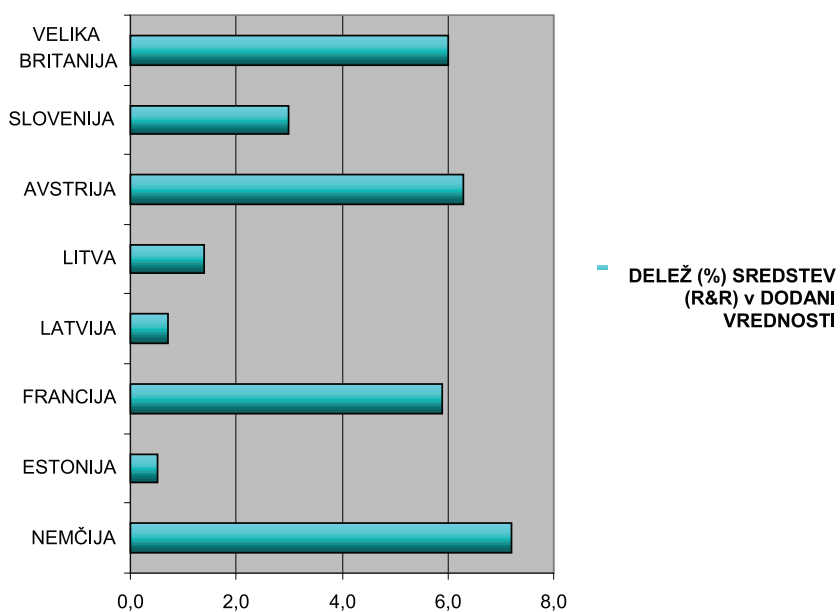
Stroški dela so se v večini zmanjšali ali ostali nekako enaki na ravni preteklega leta. Le Estonija (9%) in Avstrija (7%) sta deleže svojih stroškov dela vidno zmanjšali. Tukaj lahko omenimo Nemčijo kot izjemo, kjer so se stroški ponovno povišali, in sicer za dobrih 16% v primerjavi s preteklim letom.

5.2.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave

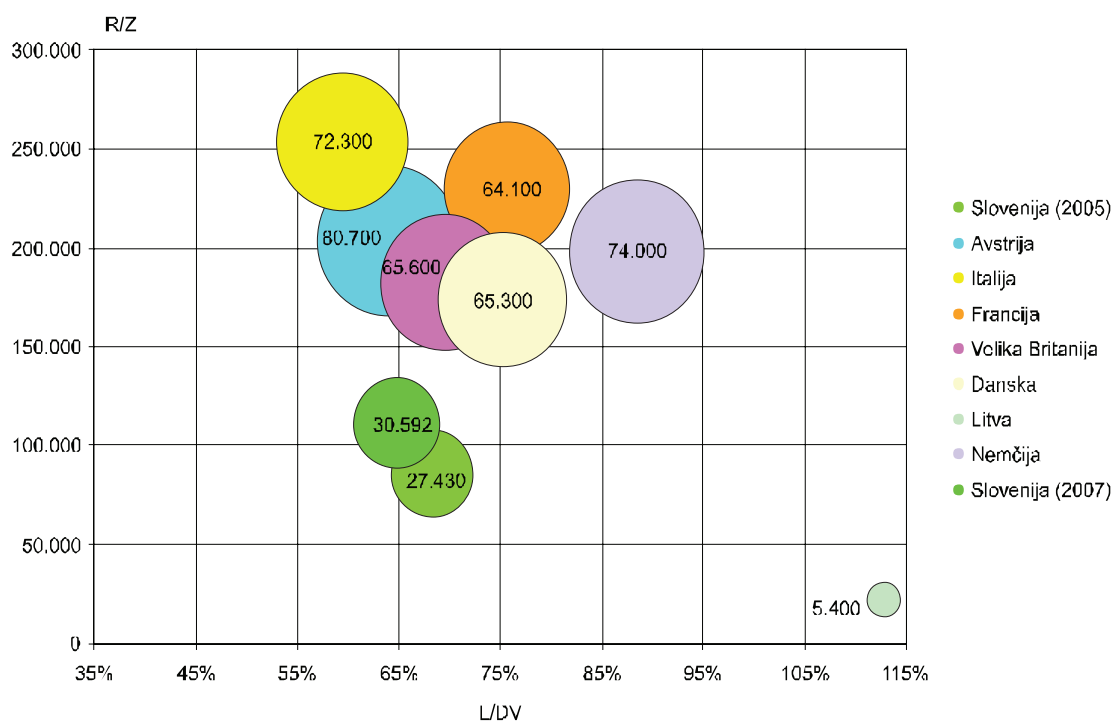
PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV (SKD 29)	DRŽAVA	DELEŽ (%) SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) v DODANI VREDNOSTI	VREDNOST IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) NA ZAPOSLENEGA V €
	NEMČIJA	7,2	4.780,80
	ESTONIJA	0,5	72,00
	FRANCIJA	5,9	3.522,30
	LATVIJA	0,7	54,60
	LITVA	1,4	128,80
	AVSTRIJA	6,3	4.674,60
	SLOVENIJA	3,0	720,87
	VELIKA BRITANIJA	6,0	3.870,00

Pri proizvodnji strojev in naprav (SKD 29) je slika nekoliko spremenjena. Vidimo lahko, da delež vloženih sredstev variira od 0,5% v Estoniji do 7,2% v Nemčiji. Vse velike države proizvajalke so znatno večji odstotek sredstev vložile v razvoj in raziskovanje, medtem ko se pri manjših državah giblje nekako do 1,5% (v Sloveniji je ta delež 3%). Če pogledamo koliko je to v denarju, lahko vidimo, da vse velike države vlagajo skoraj desetkrat več kot ostale manjše proizvajalke.

DELEŽ IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (%)
PROIZVODNJA STROJEV IN NAPRAV (SKD 29)

5.2.4.2 Primerjava proizvodnje strojev za proizvodjanje in izkoriščanje mehanske energije (SKD 29.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 17: Primerjava proizvodnje strojev za proizvodjanje in izkoriščanje mehanske energije

(SKD 29.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Na grafu vidimo podobno situacijo, kot smo jo imeli možnost videti velikokrat do zdaj. Večje države proizvajalke so nekako »stacionirane« v zgornjem delu tabele, ločijo pa se nekoliko manj po ustvarjeno dodani vrednosti (ta je dokaj podobna pri vseh), kot po stroških dela na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost. Tu se opazi predvsem to odstopanje od uspešnih in nekoliko manj uspešnih držav. Če izpostavimo najboljše, sta to Italija in Avstrija, ostale države si nekako sledijo ena za drugo. Le Nemčija, kot že tolikokrat doslej zaostaja oz. ima najbolj neugodno pozicijo glede stroškov dela na zaposlenega. Če pogledamo Slovenijo, vidimo da je pozicija glede stroškov dela nekje v sredini med zgoraj omenjenimi državami, vendar je ustvarjena dodana vrednost skoraj 3-krat manjša od največjih proizvajalk. Edino pri Litvi vidimo, da ima zelo skromne rezultate v primerjavi z Slovenijo.

V dveh letih v Sloveniji ni opaziti bistvenega napredka pri tej panogi. Še vedno ostaja skromna in v primerjavi z ostalimi, predvsem z Avstrijo (podatki so za leto 2005) krepko zaostajamo.

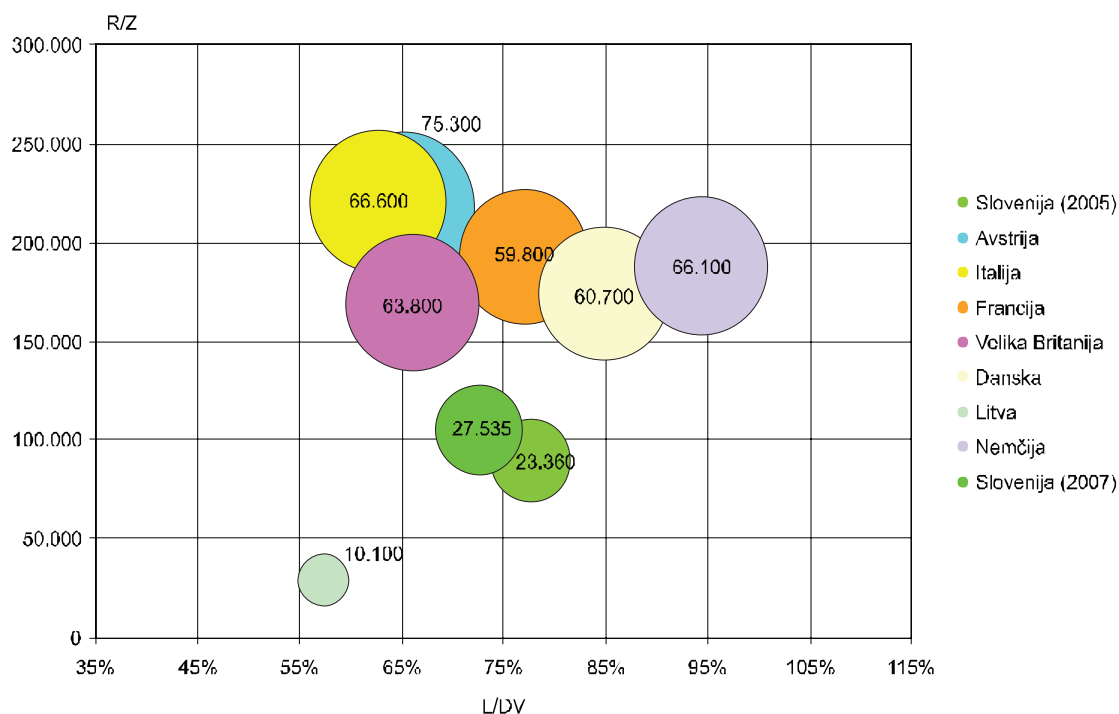
EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri dejavnosti 29.1 je indeks rasti DV/Z pozitiven pri vseh državah in se giblje med 3 in 8 %. Izstopa le pri Latviji, kjer je indeks rasti dosegel 15% povečanje glede na preteklo leto.

Rast R/Z je prav tako pozitivna v vseh državah in se giblje od 4% (Francija) do 13% (Nemčija) v odnosu na preteklo leto.

Kar se tiče deleža stroškov dela, lahko vidimo, da so se le ti znatno povečali v Nemčiji, in sicer za skoraj 18% ter v Litvi (19%). Pri vseh ostalih državah so se v večini ali znižali ali pa malenkostno zvišali (nekje okoli 2%).

5.2.4.3 Primerjava proizvodnje peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo (SKD 29.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 18: Primerjava proizvodnje peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo (SKD 29.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Proizvodnja peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo dosegajo najboljše rezultate v Italiji, Avstriji in delno v Veliki Britaniji. Tesno pa sledijo Francija, Danska in Nemčija, ki ima ponovno najslabšo pozicijo glede stroškov dela na zaposlenega (95%). Slovenija ima sicer dokaj ugodno pozicijo glede samih stroškov dela, vendar je njena dodana vrednost tako kot realizacija na zaposlenega, približno dvakrat manjša od zgornjih proizvajalk. V primerjavi z Litvo ima Slovenija dvakrat večjo dodano vrednost in realizacijo na zaposlenega, pri stroških dela pa je v bolj ugodnem položaju Litva, in sicer z 57% stroškov glede na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost.

Pri tej panogi vidimo, da se je Slovenija v letu 2007 ponovno pomaknila levo navzgor. Povečala se je tako dodana vrednost (za okoli 4000 €) kot realizacija na zaposlenega (dobrih 15 tisoč €), stroški dela pa so se zmanjšali za dobrih 5%. Tudi pri tej panogi krepko zaostajamo za vodilnimi proizvajalkami.

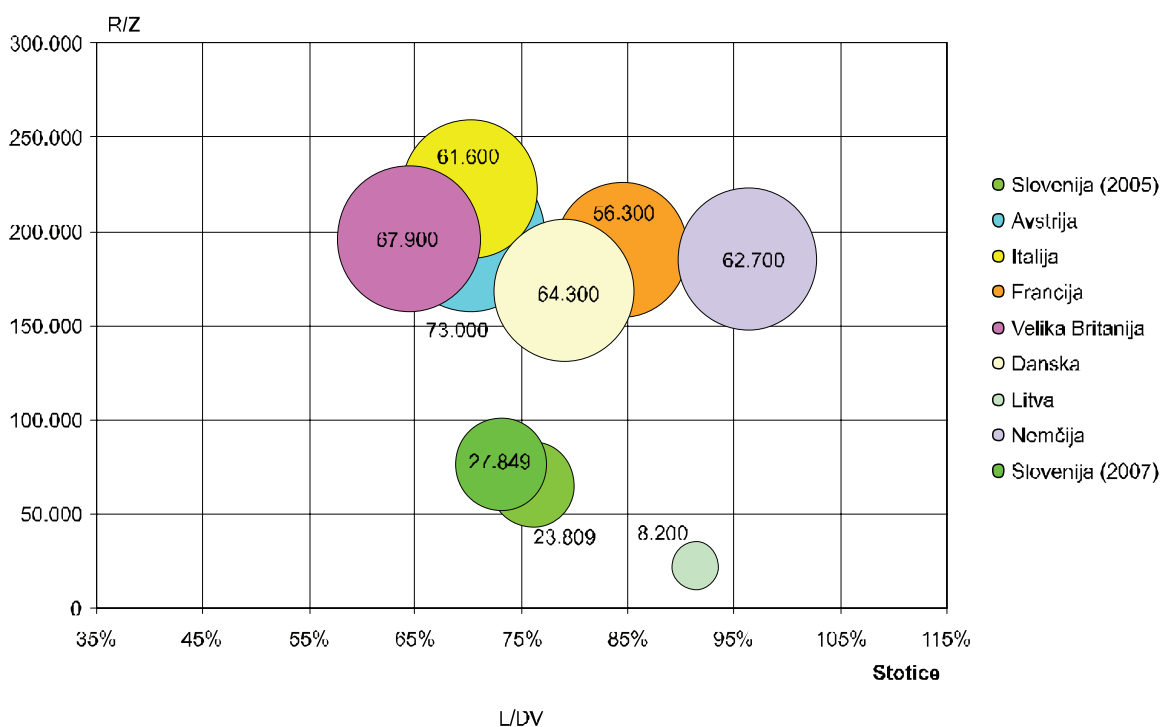
EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri proizvodnji peči, dvigalnih, klimatskih in drugih naprav za splošno rabo, je bilo zaslediti velik skok v rasti dodane vrednosti ponovno pri dveh baltičskih državah. Tako sta imeli Estonija in Latvija 42% oz. 35% rast DV/Z v odnosu na preteklo leto. Velike proizvajalke, kot sta Nemčija in Velika Britanija sta imeli 6% rast v odnosu na preteklo leto. Nam najbolj zanimiva sosednja Avstrija je imela npr. 10% porast DV/Z v odnosu na prejšnje leto, medtem ko se je Danska ubadala z negativnim trendom rasti (-1%).

R/Z se je pri vseh subjektih povečala glede na preteklo leto. Največja rast je ponovno v Estoniji (26%), sledijo Nemčija (12%), Avstrija (10%) ter Velika Britanija (9%). Negativna R/Z v odnosu na preteklo obdobje pa je le v Italiji, vendar je padec zanemarljiv (manj kot 1%).

Stroški dela glede na dodano vrednost so se v Nemčiji povišali za dobrih 16% v primerjavi s preteklim letom. Danska, Italija in Velika Britanija so prav tako imele povišane deleže stroškov dela, medtem ko so jih vse ostale države zmanjšale v primerjavi s prejšnjim letom; še najbolj je to opazno pri Estoniji in Latviji. Avstrija je zmanjšala deleže teh stroškov na zaposlenega za solidnih 7%.

5.2.4.4 Primerjava proizvodnje drugih strojev za posebne namene (SKD 29.5) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 19: Primerjava proizvodnje drugih strojev za posebne namene (SKD 29.5) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Tudi pri tej panogi je viden zaostanek Slovenije za razvitimi državami Evrope. Ponovno lahko vidimo, da sta dodana vrednost in realizacija na zaposlenega za 2 do 3-krat manjši, kot v zahodno evropskih deželah. V slabšem položaju je samo Litva. Tu so ponovno države pozicionirane glede na stroške dela na zaposlenega. V najboljšem položaju glede na ustvarjeno dodano vrednost ter realizacijo na zaposlenega sta Velika Britanija in Avstrija, tesno pa jima sledi Italija. Nemčija je ponovno v slabšem položaju zaradi tolikokrat omenjenih deležev stroškov dela, ki dosegajo tudi tukaj več kot 90% ustvarjene dodane vrednosti.

Sloveniji se je v dveh letih povečala dodana vrednost za okoli 4.000 € ter realizacija na zaposlenega za okoli 12.000 €. Premik je opaziti pri deležu stroškov dela, in sicer so se le ti znižali skromnih 3% v primerjavi z letom 2005.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri proizvodnji drugih strojev za posebne namene, je pri vseh državah proizvajalkah opaziti pozitivno rast dodane vrednosti na zaposlenega. Najbolj opazna rast je bila poleg Estonije (17%) pri Avstriji, in sicer se je ta povečala za slabih 14% v primerjavi z letom 2004.

Tudi sama realizacija je pri vseh državah napredovala in se dvignila nekje med 7-12% glede na prejšnje obdobje. Najbolj opazna rast je bila pri Italiji in Veliki Britaniji (okoli 11%).

Stroški na zaposlenega so se najbolj zmanjšali prav pri zgoraj omenjeni Avstriji, in sicer za skoraj 9% ter pri Danski (7,5%), če jih primerjamo s preteklim obdobjem. Zmanjšanje stroškov je opaziti tudi pri Franciji in Veliki Britaniji, medtem ko se ostale države spopadajo z naraščanjem le teh, še najbolj so se povišali v Nemčiji in to kar za 16% v primerjavi s preteklim letom.

5.3 PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC

Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (SKD 34) vključuje:

- 34.1 – Proizvodnja motornih vozil
- 34.2 – Proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic
- 34.3 – Proizvodnja delov in dodatne opreme za motorna vozila

5.3.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic

dejavnost	34	34.1	34.2	34.3
število družb	95	11	28	56
delež v 34 (%)	100,00%	11,58%	29,47%	58,95%
število zaposlenih	9.951	3.183	1.526	5.242
indeks 07/06	111,55	108,23	101,79	116,99
delež v 34 (%)	100,00%	31,98%	15,34%	52,68%
celotni prihodek				
v mio €	2.547,90	1.323,60	351,18	873,11
indeks 07/06	125,82	123,99	116,22	133,22
delež v 34 (%)	100,00%	51,95%	13,78%	34,27%
izvoz				
v mio €	2.159,67	1.231,53	320,82	607,33
indeks 07/06	123,84	123,57	116,41	128,76
delež v 34 (%)	100,00%	57,02%	14,86%	28,12%
delež izvoza				
	0,848	0,930	0,914	0,696
indeks 07/06	98,42	99,65	100,16	96,65
dodana vrednost				
v mio €	380,43	164,07	56,65	159,71
indeks 07/06	132,35	160,39	114,33	117,78
dodana vrednost na zaposlenega				
v €	38.231	51.548	37.125	30.466
indeks 07/06	118,65	148,19	112,33	100,67
stroški dela na zaposlenega				
v €	19.429	20.446	20.457	18.513
indeks 07/06	106,24	110,71	105,72	103,93
dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE				
	0,1055	0,1002	0,2059	0,0750
indeks 07/06	89,96	92,61	101,57	76,54
dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA				
	0,0396	0,0489	0,0780	0,0213
indeks 07/06	85,72	96,18	99,06	66,71

Tabela 11: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela, ... proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic

Obseg proizvodnje je bil v vseh dejavnostih močno večji kot v letu 2006 (indeksi prihodka od 116 do 133). Deleži v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic so porazdeljeni tako, da največji delež predstavlja proizvodnja motornih vozil (51,95%) najnižjega pa proizvodnja karoserij za vozila; proizvodnja prikolic, polprikolic (13,78%).

Število zaposlenih se je v povprečju dvignilo za 11,55%, s tem da je največjo rast beležila poddejavnost proizvodnja delov in dodatne opreme za motorna vozila (17%). Največji delež zaposlenih v proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic je v proizvodnji delov in dodatne opreme za motorna vozila (52,68%), najnižji pa v proizvodnji karoserij za vozila; proizvodnji prikolic in polprikolic (15,34%).

Ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega ima indekse rasti glede na leto 2006 od 100,67 v dejavnosti proizvodnja delov in dodatne opreme za motorna vozila pa do 148,19, ki jih izkazuje proizvodnja motornih vozil. Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega ustvari proizvodnja motornih vozil (51.548 €/zap).

Najvišji stroški dela na zaposlenega so v proizvodnji karoserij za vozila; proizvodnji prikolic in polprikolic (20.457 €), najnižje pa v proizvodnji delov in dodatne opreme za motorna vozila (18.513 €).

5.3.2 Družbe

V tabelah je navedenih po deset (ali manj) največjih družb proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic glede na ustvarjeni prihodek in izvoz, urejeno po velikostnih razredih družb.

mikro družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
PRESEK PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRGOVINO D.O.O., ŠENTRUPERT	ZORNIK PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
AS DOMŽALE - BUS PROIZVODNJA IN REMONT AVTOBUSOV, D.O.O., DOMŽALE	CERJAK, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
CERJAK, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.	DIESEL MOTOR MARIBOR, PROIZVODNJA, TRGOVINA, POSREDNIŠTVO IN STORITVE D.O.O.
DIESEL MOTOR MARIBOR, PROIZVODNJA, TRGOVINA, POSREDNIŠTVO IN STORITVE D.O.O.	AS DOMŽALE - BUS PROIZVODNJA IN REMONT AVTOBUSOV, D.O.O., DOMŽALE
ZORNIK PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.	SINTER PROIZVODNJA IN TRGOVINA LJUBLJANA D.O.O.
SINTER PROIZVODNJA IN TRGOVINA LJUBLJANA D.O.O.	KUTSENITS INTERNATIONAL, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO VOZIL, MURSKA SOBOTA, D.O.O.
AS DOMŽALE - ALU PROIZVODNJA IN POPRAVILO TOVORNIH NADGRADENJ, D.O.O., DOMŽALE	MECOM ELEMENTI, PODJETJE ZA STORITVE, TRGOVINO IN PROIZVODNJO, D.O.O., LJUBLJANA
PREVENT MODULI AVTOMOBILSKI SKLOPI D.O.O.	S.H. WELZ PROIZVODNO PODJETJE D.O.O.
MECOM ELEMENTI, PODJETJE ZA STORITVE, TRGOVINO IN PROIZVODNJO, D.O.O., LJUBLJANA	PREVENT MODULI AVTOMOBILSKI SKLOPI D.O.O.
GASILSKA VOZILA PUŠNIK, PROIZVODNJA, POSREDNIŠTVO, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O.	TO-NA TOVORNE NADGRADNJE D.O.O.

male družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
AD PLASTIK PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE D.O.O. NOVO MESTO	EM PK, PROIZVODNJA, TRGOVINA, STORITVE, D.O.O.
EM PK, PROIZVODNJA, TRGOVINA, STORITVE, D.O.O.	TPV PRIKOLICE, TOVARNA PRIKOLIC D.O.O.
TPV PRIKOLICE, TOVARNA PRIKOLIC D.O.O.	AS DOMŽALE, PROIZVODNJA IN POPRAVILO AVTOBUSOV D.O.O.
ATRIK DRUŽBA ZA PROIZVODNJO KOMUNALNE OPREME D.O.O.	ATRIK DRUŽBA ZA PROIZVODNJO KOMUNALNE OPREME D.O.O.
AS DOMŽALE, PROIZVODNJA IN POPRAVILO AVTOBUSOV D.O.O.	KAROSERIJE, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.
KOVINARSKA VRHNIKA D.O.O.	GOPLAT PROIZVODNJA, STORITVE IN TRGOVINA D.O.O.
KAROSERIJE, DRUŽBA ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE D.O.O.	KOVINARSKA VRHNIKA D.O.O.
WEBASTO PRODUKT - AVTOMOBILSKA TEHNIKA D.O.O.	WEBASTO PRODUKT - AVTOMOBILSKA TEHNIKA D.O.O.
ITAS - PTI PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN INŽENIRING D.O.O., LJUBLJANSKA 65, KOČEVJE	ITAS - PTI PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN INŽENIRING D.O.O., LJUBLJANSKA 65, KOČEVJE

AVTO NAD DRUŽBA ZA PROIZVODNJO PLASTIČNIH NADGRA-
DENJ IN SESTAVNIH DELOV CESTNIH VOZIL D.O.O.

AVTO NAD DRUŽBA ZA PROIZVODNJO PLASTIČNIH NADGRA-
DENJ IN SESTAVNIH DELOV CESTNIH VOZIL D.O.O.

srednje družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
ARSED PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRŽENJE KOVINSKE OPREME D.O.O.	SAPS, PODJETJE ZA RAZVOJ, PROIZVODNJO IN TRŽENJE AVTO- MOBILSKIH DELOV D.O.O.
SAPS, PODJETJE ZA RAZVOJ, PROIZVODNJO IN TRŽENJE AVTOMOBILSKIH DELOV D.O.O.	TOVARNA VOZIL MARIBOR D.O.O.
TOVARNA VOZIL MARIBOR D.O.O.	ARSED PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRŽENJE KOVINSKE OPREME D.O.O.
SOGEFI FILTRATION, PODJETJE ZA PROIZVODNJO FILTROV, D.O.O.	SOGEFI FILTRATION, PODJETJE ZA PROIZVODNJO FILTROV, D.O.O.
KOVINSKA INDUSTRIJA KLS D.D.	INDUSTRIJA TRANSPORTNIH SREDSTEV IN OPREME - CISTER- NE, AVTOMEŠALCI, SILOSI, D.O.O.
INDUSTRIJA TRANSPORTNIH SREDSTEV IN OPREME - CISTER- NE, AVTOMEŠALCI, SILOSI, D.O.O.	KOVINSKA INDUSTRIJA KLS D.D.
AGIS ZAVORE DRUŽBA ZA PROIZVODNJO DELOV ZA VOZILA D.D. PTUJ	METTIS INTERNATIONAL PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORI- TVE D.O.O.
METTIS INTERNATIONAL PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORI- TVE D.O.O.	AGIS ZAVORE DRUŽBA ZA PROIZVODNJO DELOV ZA VOZILA D.D. PTUJ
AGIS PLUS TOVARNA AVTOMOBILSKE OPREME D.O.O.	AGIS PLUS TOVARNA AVTOMOBILSKE OPREME D.O.O.

velike družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
REVOZ PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN KOMERCIALIZACIJO AVTOMOBILOV D.D.	REVOZ PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN KOMERCIALIZACIJO AVTOMOBILOV D.D.
CIMOS D.D. AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA	CIMOS D.D. AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA
ADRIA MOBIL PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O. NOVO MESTO	ADRIA MOBIL PROIZVODNJA, TRGOVINA IN STORITVE, D.O.O. NOVO MESTO
TPV JOHNSON CONTROLS PODJETJE ZA PROIZVODNJO IN TRŽENJE NOTRANJE OPREME ZA AVTOMOBILE, D.O.O.	TBP TOVARNA BOVDENOV IN PLASTIKE D.D.
CIMOS TAM AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA, D.O.O.	AKRAPOVIČ, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE, D.D.
TPV TRŽENJE IN PROIZVODNJA OPREME VOZIL D.D.	TPV TRŽENJE IN PROIZVODNJA OPREME VOZIL D.D.
TBP TOVARNA BOVDENOV IN PLASTIKE D.D.	STARKOM, PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.
DUMIDA TRGOVINA, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.	FLUID INŽENIRING, PROIZVODNJA, TRGOVINA D.O.O.
AKRAPOVIČ, PODJETJE ZA PROIZVODNJO, TRGOVINO IN STORITVE, D.D.	DUMIDA TRGOVINA, PROIZVODNJA IN STORITVE D.O.O.
STARKOM, PROIZVODNJA IN TRGOVINA D.O.O.	CIMOS TAM AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA, D.O.O.

5.3.3 Izvoz

Izvoz je bil v vseh dejavnostih proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic večji kot leta 2006.

V deležu izvoza predstavlja proizvodnja motornih vozil več kot polovico (57,02%). Izvozni indeksi segajo od 116 do skoraj 129 pri delih za avtomobile.

Deleži izvoza proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic po državah

država namena	izvoz v €
FRANCIJA	760.820.035
NEMČIJA	309.145.948
ITALIJA	241.315.830
VELIKA BRITANIJA	149.538.322
ŠPANIJA	101.290.621
ŠVEDSKA	57.397.395
ROMUNIJA	54.923.329
AVSTRIJA	49.919.110
HRVAŠKA	38.616.320
NIZOZEMSKA	35.886.588
DANSKA	27.491.427
MADŽARSKA	26.107.625
BELGIJA	24.689.734
ČEŠKA REPUBLIKA	22.054.677
SRBIJA (od l. 2006 brez Kosova)	21.546.728
ALŽIRIJA	19.271.065
skupaj izvoz dejavnosti 34:	2.072.092.194

Tabela 12: Deleži izvoza proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic po državah

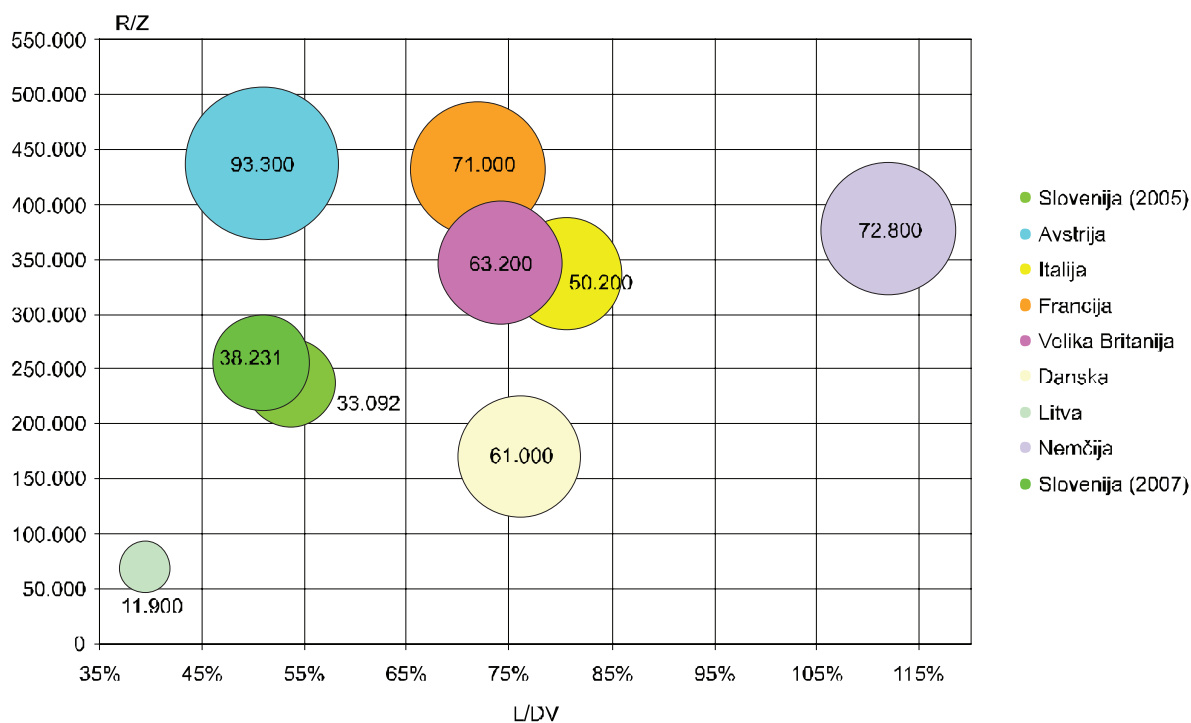
Pregled izvoza proizvodnje motornih vozil in prikolic pokaže, da se največ izvozi v države Francijo, Nemčijo in Italijo. Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni iz tabele.

5.3.4 Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo motornih vozil, prikolic in polprikolic v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost.

Primerjava je izvedena za leto 2005, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni najti novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v to sliko leta 2005 vključena »Slovenija (2007)«.

Primerjava proizvodnje motornih vozil in prikolic (SKD 34) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 20: Primerjava proizvodnje motornih vozil in prikolic (SKD 34) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic nam daje nekoliko razpršeno sliko. Lahko vidimo, da je v najboljši pozicij Avstrija, kar je nekoliko presenetljivo, ostale države pa dokaj zaostajajo. Še najbližje po dodani vrednosti in realizaciji na zaposlenega je Francija. Slovenija je glede stroškov dela v dokaj ugodni poziciji (nekaj več kot 53%), vendar je ustvarjena dodana vrednost kar 3-krat manjša kot v Avstriji, realizacija na zaposlenega pa skoraj za dvakrat. V primerjavi z ostalimi ima Slovenija boljšo pozicijo le glede deleža samih stroškov dela, boljši sta le Avstrija in Litva. Močno izstopa Nemčija, ki ima kar 112% stroškov dela na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost.

V letu 2007 ima Slovenija rahlo boljšo pozicijo kot jo je imela v letu 2005. Razlogi za to so povečana dodana vrednost ter višja realizacija na zaposlenega, dodaten pomik v levo na grafu pa je prispeval zmanjšan izdatek deleža stroškov na zaposlenega.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Če gledamo panogo 34, to je proizvodnja motornih vozil, opazimo, da se je rast DV/Z le teh v nekaterih velikih proizvajalkah, kot npr. v Franciji in Britaniji, nekoliko znižala (2-3%). Pri ostalih je rast dokaj enakomerna, razen pri Avstriji, kjer je zabeležena 10% rast dodane vrednosti per capita in znižanje stroškov na DV za skoraj 7%. Omeniti velja še Latvijo, ki močno izstopa. DV/Z je bila za 36% večja kot lansko leto, R/Z za 15%, medtem ko se je delež stroškov dela zmanjšal za dobrih 16% v primerjavi z preteklim letom.

R/Z se je močno zmanjšala na Danskem (21%), medtem ko je pri ostalih državah ostala zmerna in pozitivna (z izjemo Nemčije, kjer je bila le ta 9%).

V Nemčiji se je npr. DV/Z zvišala za 2%, vendar so je delež stroškov dela na zaposlenega močno povišal v primerjavi s preteklim obdobjem in to kar za 28%.

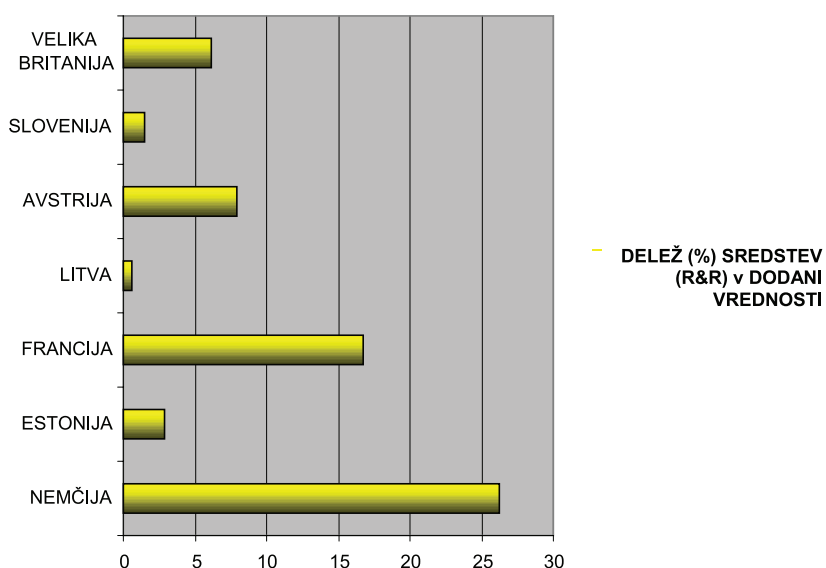
V nadaljevanju so prikazane primerjave z posameznimi zahodno-evropskimi državami in sicer skupaj za proizvodnjo motornih vozil, karoserij in prikolic ter za proizvodnjo delov in opreme za motorna vozila.

5.3.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave

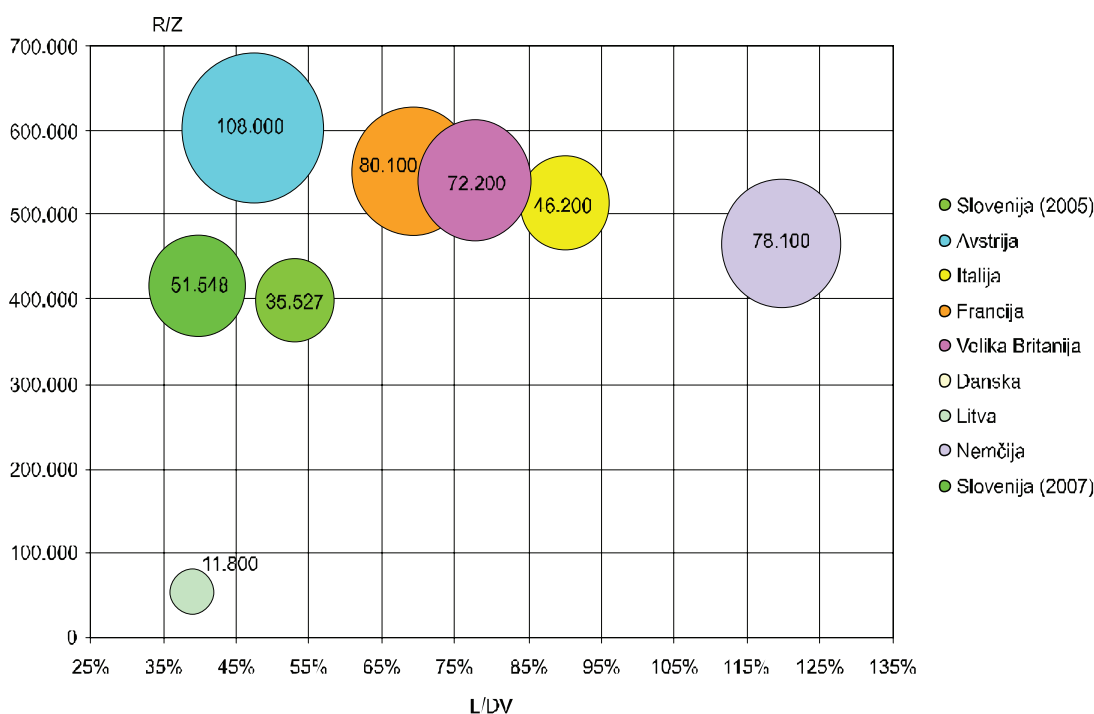
PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC (SKD 34)	DRŽAVA	DELEŽ (%) SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) v DODANI VREDNOSTI)	VREDNOST IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) NA ZAPOSLENEGA V €
	NEMČIJA	26,2	19.073,60
	ESTONIJA	2,9	524,90
	FRANCIJA	16,7	11.857,00
	LITVA	0,6	71,40
	AVSTRIJA	7,9	7.370,70
	SLOVENIJA	1,5	496,38
	VELIKA BRITANIJA	6,1	3.855,20

Pri proizvodnji motornih vozil, prikolic in polprikolic so največji delež sredstev za razvoj in raziskave namenili v Nemčiji, in sicer 26,2% ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega. Poleg Nemčije je visok delež sredstev namenila še Francija (16,7%), ostale proizvajalke pa imajo delež pod 10% ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega na leto. Največ denarja na zaposlenega vложи Nemčija. Sledijo Francija, Avstrija in Velika Britanija. Delež denarja, ki ga namenijo ostale države, je znatno manjši od zgoraj omenjenih proizvajalk.

DELEŽ IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (%)
PROIZVODNJA MOTORNIH VOZIL, PRIKOLIC IN POLPRIKOLIC
(SKD 34)

5.3.4.2 Primerjava proizvodnje motornih vozil (SKD 34.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 21: Primerjava proizvodnje motornih vozil (SKD 34.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf proizvodnje motornih vozil je skoraj identičen kot graf za celotno proizvodnjo motornih vozil, saj je dejavnost proizvodnje motornih vozil prevladujoča. V najboljši poziciji lahko ponovno vidimo Avstrijo, sledijo pa ji Francija in Velika Britanija. Nemčija je ponovno v najbolj neugodnem položaju, če gledamo samo stroške dela, vendar ima dokaj visoko dodano vrednost ter realizacijo na zaposlenega. Slovenija je v letu 2005 ustvarila dobrih 35 tisoč € dodane vrednosti na zaposlenega ter imela realizacijo skoraj 400 tisoč € na zaposlenega, a vseeno še vedno krepko zaostaja za vodilnimi državami, predvsem za Avstrijo.

Pri ustvarjenih stroških dela je presenetljivo v najugodnejši poziciji Litva, in sicer je bilo teh nekaj manj kot 40% na zaposlenega glede na ustvarjeno dodano vrednost.

Pri proizvodnji motornih vozil je za Slovenijo v letu 2007 opaziti lep napredek. V primerjavi z letom 2005 je opaziti opazen porast dodane vrednosti (dobrih 16 tisoč €). Realizacija na zaposlenega je tudi pozitivna in se je dvignila za 17 tisoč €, medtem ko so se delež stroškov dela na zaposlenega občutno zmanjšal (občuten pomik v levo), in sicer za skoraj 14%.

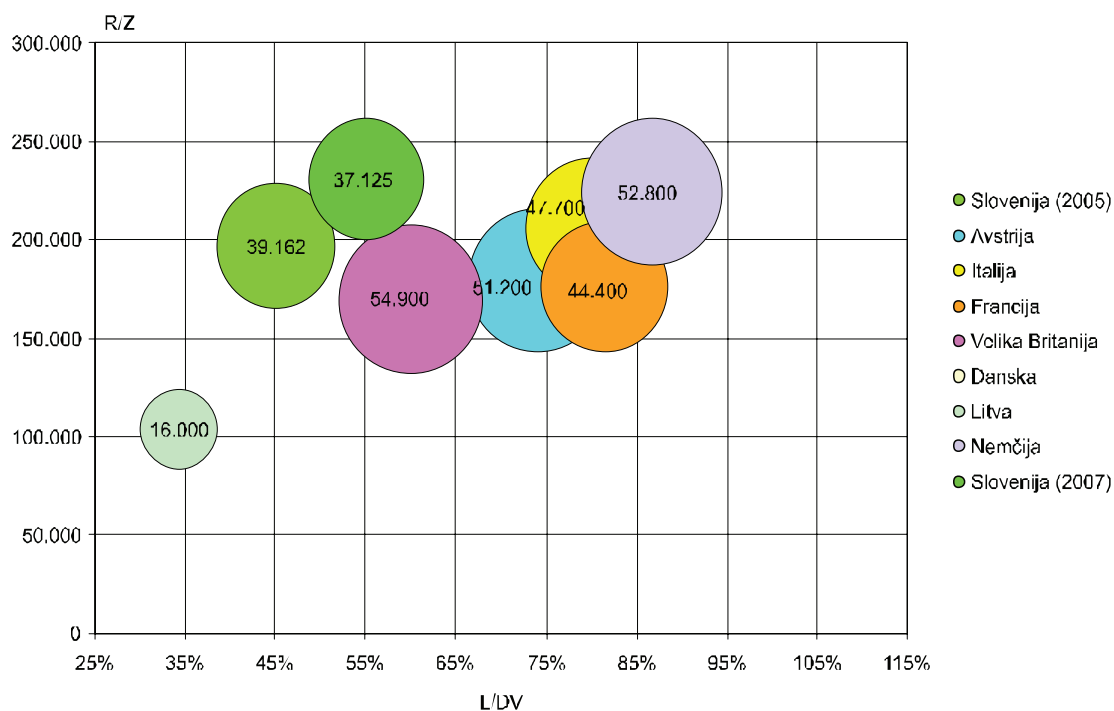
EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri sami proizvodnji motornih vozil bi najprej omenili Nemčijo. Kljub temu, da so imeli pozitivno rast DV/Z (3%) ter R/Z (10%), pa so se stroški na zaposlenega glede na DV, verjetno zaradi plačne politike, dvignili kar za 32% v primerjavi s preteklim letom.

Pri Italiji se je npr. R/Z zmanjšala za 9%, DV/Z je bila večja za 9%, sami stroški dela glede na DV pa so se znižali za 14% glede na prejšnje leto. Če pogledamo Veliko Britanijo, vidimo še nekoliko drugačno sliko kot pri ostalih. Tu je opaziti negativno rast DV/Z, in sicer se je rast zmanjšala za 13%, R/Z se je dvignila komaj za odstotek, medtem ko so se L/DV povišali za 22% v primerjavi s preteklim letom.

Pozitivno je presenetila Avstrija. Pri njej je opaziti 15% rast dodane vrednosti na zaposlenega ter za 5% višjo realizacijo/Z z 12% znižanjem L/DV v primerjavi s preteklim letom.

5.3.4.3 Primerjava proizvodnje karoserij za vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 22: Primerjava proizvodnje karoserij za vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 – EU

Če pogledamo graf, lahko vidimo, da je ta dejavnost po primerjalnih kazalnikih v Sloveniji v letu 2005, bila dokaj konkurenčna z ostalimi državami. Poleg dobre ustvarjene dodane vrednosti in predvsem visoke realizacije na zaposlenega, ima Slovenija v tem segmentu ugodno razmerje delitve stroškov glede na ustvarjeno dodano vrednost (45%). Boljše razmerje ima le Litva, vendar ima 2,5-krat manjšo ustvarjeno dodano vrednost ter skoraj 2-krat manjšo realizacijo na zaposlenega od Slovenije. Vsi kazalniki usmerjajo na odlično konkurenčno pozicijo panoge. Ostale države v panogi imajo dokaj podobne ustvarjene dodane vrednosti, razlika se kaže le v realizaciji na zaposlenega in kot tolikokrat do sedaj, predvsem v razmerju stroškov dela glede na ustvarjeno dodano vrednost.

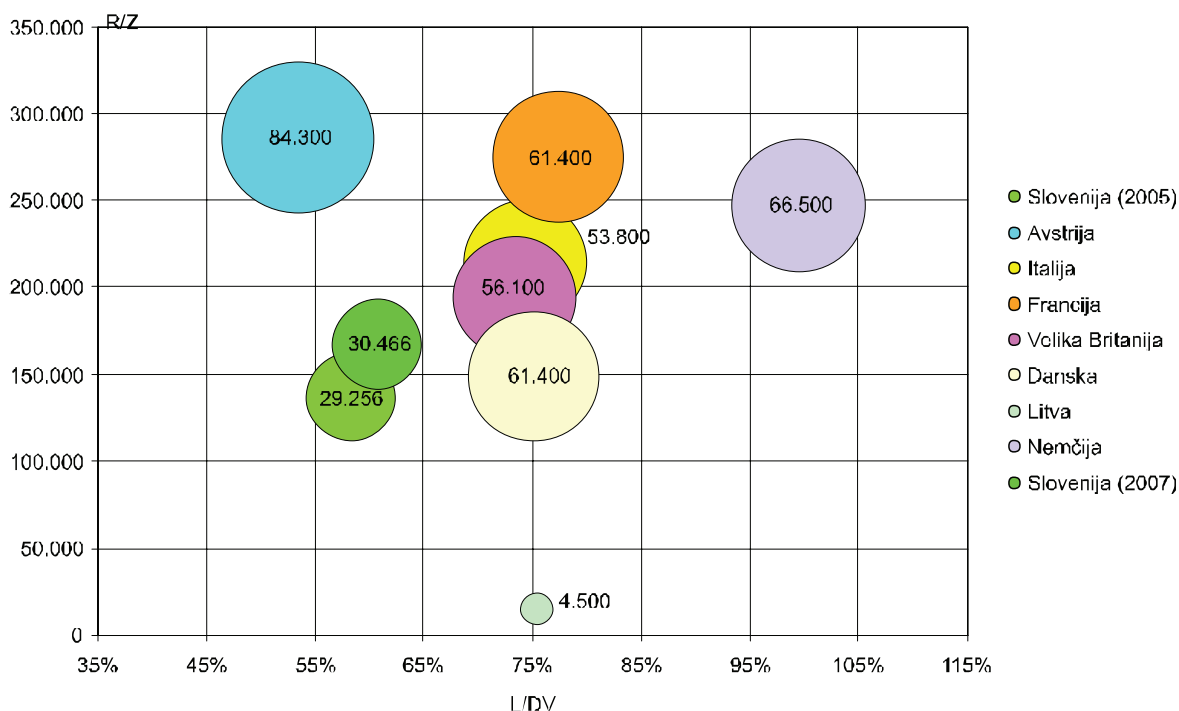
Slovenija je v letu 2007 ustvarila nižjo dodano vrednost kot leta 2005. Poleg tega se je povečal delež stroškov dela za 10% (iz 45% na 55%), medtem ko se je sama realizacija na zaposlenega zvišala za dobrih 33 tisoč € v letu 2007.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri Italiji je opaziti porast DV/Z za 16%, prav tako pri Veliki Britaniji (10%). Od manjših držav lahko omenimo Estonijo z 34% rastjo v panogi. Negativno rast oz padec je zaznati le pri Avstriji.

R/Z je bila pri vseh državah pozitivna in je narasla v primerjavi s preteklim letom. Največji skok beležita Estonija (23%) in Italija (17%), ostale države pa jim sledijo s podobnimi rezultati nekje med 6-8%. Pri L/DV se bomo zopet »obregnili« ob Nemčijo, saj ponovno izstopa s skoraj 18% povišanjem stroškov per capita v primerjavi s preteklim letom. Vse ostale države (izjema Avstrija s 0,46%) pa beležijo dodatno zniževanje stroškov dela glede na DV, kjer posebej izstopa Estonija (18% znižanje stroškov).

5.3.4.4 Primerjava proizvodnje delov za motorna vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.3) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 23: Primerjava proizvodnje delov za motorna vozila, prikolice in polprikolice (SKD 34.3) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 – EU

Najboljše rezultate pri proizvodnji delov in dodatne opreme za motorna vozila dosegajo pri naši severni sosedu Avstriji, in sicer se na sliki lepo vidi, da so daleč pred vsemi: tako v dodani vrednosti in realizaciji na zaposlenega, kot pri razmerju stroškov glede na dodano vrednost. Slovenija je v letu 2005 bila konkurenčna le pri razmerju stroškov (58%), vendar v primerjavi z drugimi zaostajamo pri realizaciji in ustvarjeni dodani vrednosti na zaposlenega. Ostale države so po razmerju stroškov dokaj skupaj. Razlika se kaže pri realizaciji na zaposlenega, kjer najvišjo pozicijo zaseda Francija, najmanjšo realizacijo pa je imela Danska.

V letu 2007 pri Sloveniji ni opaziti kakšnih velikih sprememb. Dodana vrednost je rahlo višja kot v letu 2005, delež stroškov dela se je povečal za okoli 2%, samo sliko pa izboljšuje le višja realizacija na zaposlenega, katera je porasla za solidnih 30 tisoč € v obdobju dveh let.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri proizvodnji delov in dodatne opreme za motorna vozila, je največjo rast DV/Z zabeležiti pri Veliki Britaniji (11%). Tu velja omeniti še Avstrijo s 4% rastjo, medtem ko imata Italija in Francija negativen trend rasti.

Sama R/Z ima največji porast pri Italiji 9% ter Veliki Britaniji 8%. Sledi jima Nemčija z 7%. Prav pri Nemčiji ponovno zabeležimo 22% porast L/DV in velik premik v desno. Opazen porast stroškov glede na DV imata tudi Francija (9%) in Italija (8%). Negativen trend v pozitivnem smislu zabeležimo v Veliki Britaniji, kjer so se stroški na zaposlenega na DV znižali za skoraj 6% ter Litvi (6,5%) glede na leto poprej.

5.4 PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL

Proizvodnja drugih vozil in plovil (SKD 35) vključuje:

- 35.1 – Gradnja in popravilo ladij, čolnov
- 35.2 – Proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil
- 35.3 – Proizvodnja zračnih in vesoljskih plovil
- 35.4 – Proizvodnja motornih koles, koles in vozil za invalide
- 35.5 – Proizvodnja drugih vozil

5.4.1 Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela in izvoz proizvodnje drugih vozil in plovil

dejavnost	35	35.1	35.2	35.3	35.4	
število družb	79	54	4	10	11	
delež v 35 (%)	100,00%	68,35%	5,06%	12,66%	13,92%	
število zaposlenih	2.528	701	1.493	80	253	
indeks 07/06	103,99	105,40	99,42	101,23	137,25	
delež v 35 (%)	100,00%	27,74%	59,07%	3,16%	10,03%	
celotni prihodek	v mio €	211,04	97,16	76,86	6,11	30,90
indeks 07/06	131,11	154,56	100,69	136,24	178,87	
delež v 35 (%)	100,00%	46,04%	36,42%	2,90%	14,64%	
izvoz	v mio €	119,93	60,46	36,11	4,06	19,29
indeks 07/06	124,76	122,41	110,92	125,80	176,12	
delež v 35 (%)	100,00%	50,41%	30,11%	3,39%	16,09%	
delež izvoza	0,568	0,622	0,470	0,665	0,624	
indeks 07/06	95,15	79,20	110,16	92,34	98,46	
dodana vrednost	v mio €	68,14	26,40	34,38	2,16	5,20
indeks 07/06	118,64	149,37	101,56	132,50	121,52	
dodana vrednost na zaposlenega	v €	26.954	37.646	23.023	27.037	20.499
indeks 07/06	114,09	141,71	102,15	130,89	88,54	
stroški dela na zaposlenega	v €	19.715	19.254	20.096	20.006	18.659
indeks 07/06	109,87	121,55	105,02	121,39	113,23	
dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) - ROE	0,0489	0,1597	-0,0035	0,1767	-4,0693	
indeks 07/06	79,12	229,18		218,26		
dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) - ROA	0,0126	0,0397	-0,0014	0,0406	-0,0613	
indeks 07/06	67,04	238,75		161,74		

Tabela 13: Prihodek, zaposlenost, dodana vrednost, strošek dela, ... proizvodnje drugih vozil in plovil

V Sloveniji proizvodnje drugih vozil (SKD 35.5) praktično nimamo. Pri ostalih pa je bil obseg proizvodnje precej boljši kot v letu 2006 z izjemo dejavnosti proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil, ki je praktično ohranila enak prihodek kot leto poprej (op: leto 2006 je bilo za to dejavnost zelo dobro; indeks prihodka 06/05 132).

Največja deleža v prihodku te panoge imata dejavnosti gradnja in popravilo ladij in čolnov (46,04%) ter proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil (36,42%)

Število zaposlenih se je v celotni panogi povečalo za 4% in obsega konec leta 2007 2.528 ljudi. Največji deleži zaposlenih je v proizvodnji železniških in drugih tirnih vozil (59,07%), najnižji pa v proizvodnji zračnih in vesoljskih plovil (3,16%).

Ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega ima na ravni celotne panoge pozitiven indeks glede na leto 2005 (114,09), sicer pa je v večini dejavnostih narasla (35.1: 42%, 35.3:31%) v panogi SKD 35.4 pa upadla za dobrih 11%. Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega ustvari dejavnost gradnja in popravilo ladij, čolnov (37.646 €/zap), najnižje pa so te vrednosti v proizvodnji motornih koles, koles in vozil za invalide (20.499 €/zap).

Najvišji stroški dela so v proizvodnji železniških in drugih tirnih vozil.

5.4.2 Družbe

V tabelah je navedenih po deset (ali manj) največjih družb proizvodnje drugih vozil in plovil glede na ustvarjeni prihodek in izvoz, urejeno po velikostnih razredih družb. in številu zaposlenih glede na velikost družbe.

mikro družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
TOMOS , D.O.O., MOTOINDUSTRIJA	TOMOS , D.O.O., MOTOINDUSTRIJA
VSR LAB RAZVOJ PLOVIL D.O.O.	VSR LAB RAZVOJ PLOVIL D.O.O.
VIZIJA SPORT D.O.O. PROIZVODNJA IN PRODAJA KOLES	SACS MARINE D.O.O. PROIZVODNJA PLOVIL

male družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
LADJEDELNICA IZOLA D.D., LADJEDELNIŠTVO	PIPISTREL PODJETJE ZA ALTERNATIVNO LETALSTVO D.O.O. AJDOVŠČINA
PIPISTREL PODJETJE ZA ALTERNATIVNO LETALSTVO D.O.O. AJDOVŠČINA	LADJEDELNICA IZOLA D.D., LADJEDELNIŠTVO

srednje družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
SEAWAY GROUP, NAVTIČNO PODJETJE, D.O.O.	SEAWAY GROUP, NAVTIČNO PODJETJE, D.O.O.
LIV KOLESNA, PREDELAVA KOVIN IN PLASTIKE, D.O.O. POSTOJNA	KOVIS PROIZVODNA DRUŽBA, D.O.O.
KOVIS PROIZVODNA DRUŽBA, D.O.O.	LIV KOLESNA, PREDELAVA KOVIN IN PLASTIKE, D.O.O. POSTOJNA

velike družbe

največje po prihodu	največje po izvozu
ELAN MARINE, PROIZVODNJA IN PRODAJA PLOVIL, D.O.O.	ELAN MARINE, PROIZVODNJA IN PRODAJA PLOVIL, D.O.O.
SŽ - CENTRALNE DELAVNICE LJUBLJANA D.O.O.	SIEMENS TRANSPORTATION SYSTEMS DRUŽBA ZA PROIZVODNJO TIRNIH VOZIL D.O.O.
SIEMENS TRANSPORTATION SYSTEMS DRUŽBA ZA PROIZVODNJO TIRNIH VOZIL D.O.O.	SŽ - CENTRALNE DELAVNICE LJUBLJANA D.O.O.

5.4.3 Izvoz

V deležu izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil največji del predstavlja gradnja in popravilo ladij in čolnov s več kot 50% deležem, sledi proizvodnja železniških in drugih tirnih vozil s 30% deležem, kar skupaj pomeni 80% vsega izvoza v panogi.

Deleži izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil po državah

država namena	izvoz v €
AVSTRIJA	22.382.529
ITALIJA	15.547.777
NEMČIJA	13.116.828
NIZOZEMSKA	10.548.325
HRVAŠKA	10.217.944
VELIKA BRITANIJA	6.594.549
SRBIJA (od l. 2006 brez Kosova)	4.832.471
FRANCIJA	4.098.294
POLJSKA	3.520.006
ČEŠKA REPUBLIKA	3.168.778
SLOVAŠKA	2.939.793
GRČIJA	2.571.590
ROMUNIJA	2.402.366
ŠVEDSKA	2.160.955
ZDRUŽENE DRŽAVE	2.047.599
skupaj izvoz dejavnosti 35:	120.429.075

Tabela 14: Deleži izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil po državah

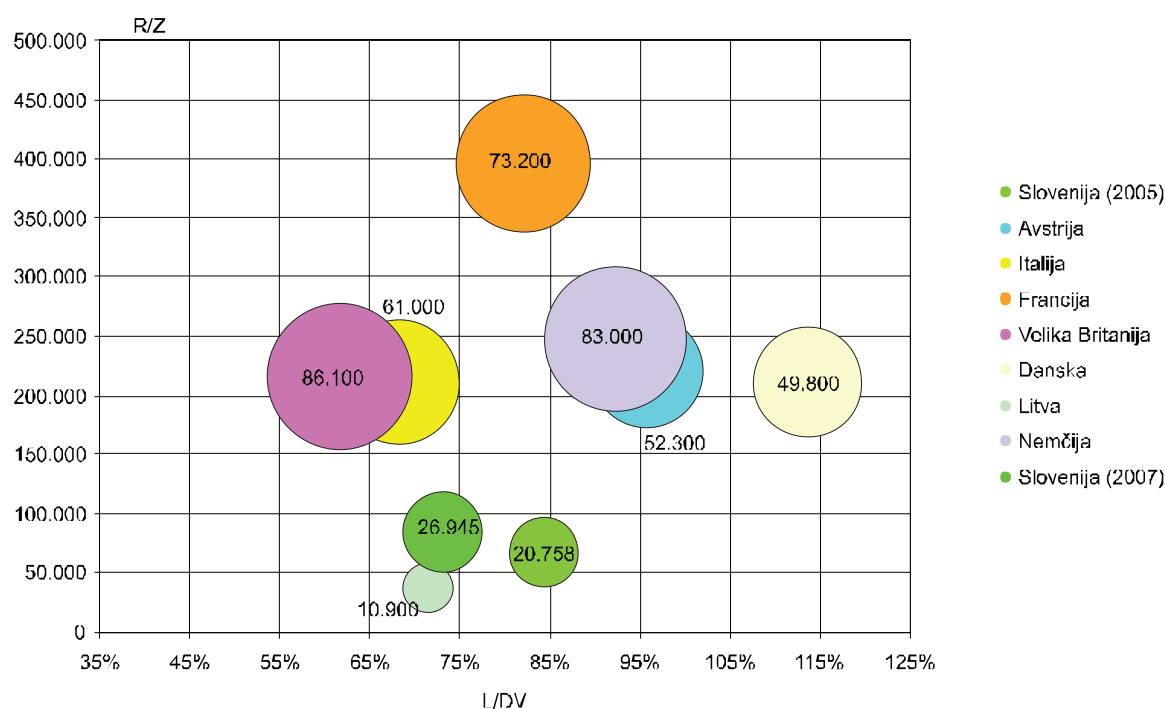
Pregled izvoza proizvodnje drugih vozil in plovil kaže, da se največ izvozi v države Avstrijo, Italijo, Nemčijo in na Nizozemsko. Vrednosti izvoza v posamezne države so razvidni iz tabele.

5.4.4 Primerjave z mednarodnim okoljem

Primerjava s proizvodnjo drugih vozil in plovil v posameznih državah EU je narejena s tremi kazalniki konkurenčnosti, ki so opisani v drugem poglavju v točki produktivnost.

Primerjava je izvedena za leto 2005, saj za države Evropske unije v bazah EuroStata ni najti novejših podatkov. Kot dodatna entiteta je v to sliko leta 2005 vključena »Slovenija (2007)«.

Primerjava proizvodnje drugih vozil in plovil (SKD 35) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 24: Primerjava proizvodnje drugih vozil in plovil (SKD 35) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Iz grafa je ponovno razvidna določena razpršenost v panogi. Največjo dodano vrednost pri proizvodnji drugih vozil in plovil dosega Velika Britanija. Prav tako ima relativno najbolj ugodno razmerje deleža stroškov dela v dodani vrednosti. Takoj za njo sledi Italija ter Francija, ki ima najvišjo realizacijo na zaposlenega (skoraj 400 tisoč €). V najbolj »neugodnem« položaju najdemo Dansko. Kljub dokaj ugodni dodani vrednosti (49.800 €/zap) pa razmerje v deležu stroškov dela glede na dodano vrednost, dosega visokih 113%. Slovenija je v letu 2005 v tej panogi dosegla nizko realizacijo in dodano vrednost na zaposlenega, zaostaja pa tudi za Litvo v primerjavi glede stroškov dela. Če obrnemo sliko lahko vidimo, da so v Sloveniji v letu 2005 stroški dela dosegli 85% ustvarjene dodane vrednosti na zaposlenega.

Znižanje deleža stroškov dela za 11% je glavni parameter, ki je na grafu Slovenijo potisnil v levo stran. Višja dodana vrednost ter realizacija na zaposlenega v letu 2007 še vedno nista dovolj visoka, da bi Slovenija lahko konkurirala ostalim državam proizvajalkam. Največji zaostanek je viden pri ustvarjeni dodani vrednosti ter sami realizaciji na zaposlenega, kjer je »naš« učinek v nasprotju z ostalimi, zelo skromen.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

DV/Z je pri proizvodnji drugih vozil in plovil najbolj porasla v Franciji (38%) in Nemčiji (30%). Prav tako je pozitivno rast zabeležiti v Avstriji in Veliki Britaniji (okrog 7%) ter deželah Baltika Estoniji in Latviji (približno 14%). Negativen učinek pa beležimo na Danskem.

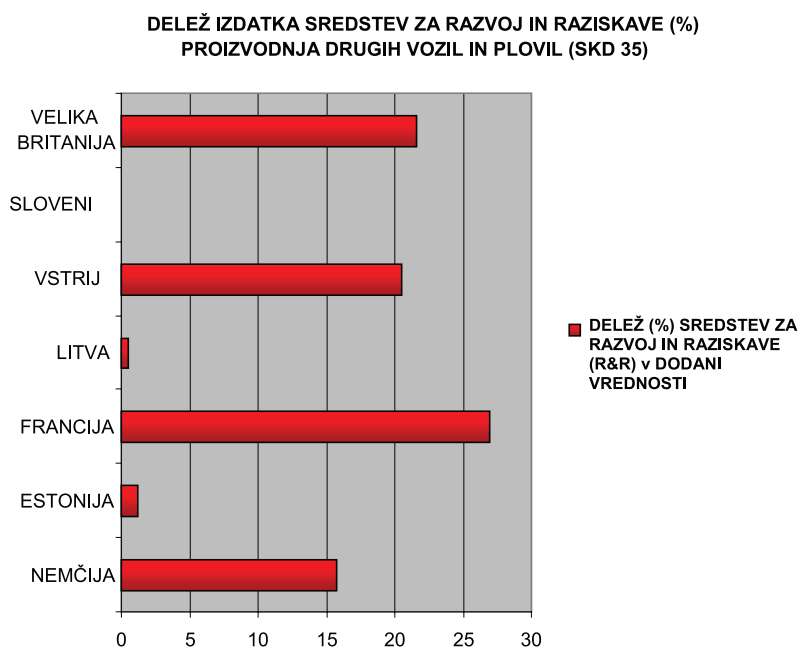
R/Z je porasla pri Nemčiji za 19%, Franciji in Italiji za 9%, medtem ko je pri Avstriji R/Z padla za skoraj 35%.

Stroški dela glede na DV so se občutno povišali na Danskem (16%), pri Franciji pa so se znižali za skoraj 25% glede na preteklo leto. Tu omenimo še Avstrijo, ki je kljub slabši R/Z imela 15% znižanje L/DV na zaposlenega v primerjavi s preteklim letom.

5.4.4.1 Vlaganja panoge v razvoj in raziskave

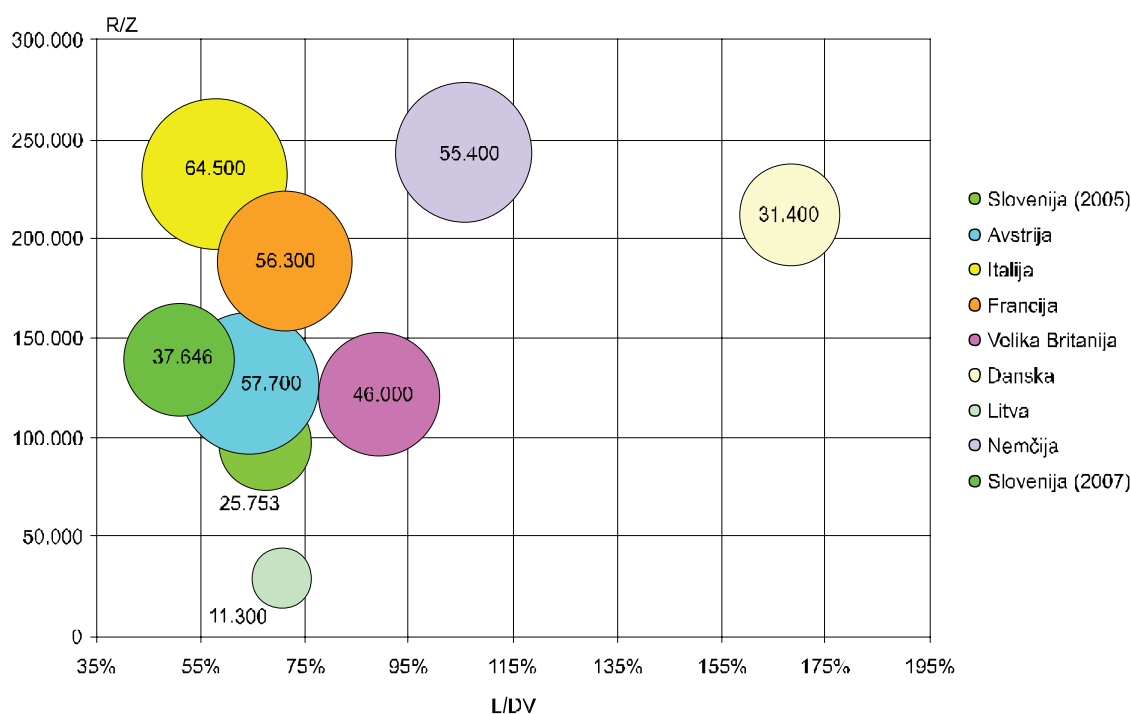
PROIZVODNJA DRUGIH VOZIL IN PLOVIL (SKD 35)	DRŽAVA	DELEŽ (%) SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) v DODANI VREDNOSTI	VREDNOST IZDATKA SREDSTEV ZA RAZVOJ IN RAZISKAVE (R&R) NA ZAPOSLENEGA V €
	NEMČIJA	15,7	13.031,00
	ESTONIJA	1,2	150,00
	FRANCIJA	26,9	19.690,80
	LITVA	0,5	54,50
	AVSTRIJA	20,5	10.721,50
	SLOVENIJA	0	Ni podatka
	VELIKA BRITANIJA	21,6	18.597,60

Tudi pri proizvodnji drugih vozil in plovil (SKD 35) lahko vidimo, da je delež sredstev namenjen razvoju in raziskavam pri nekaterih državah visok. Najvišji je v Franciji (26,9%), sledi Velika Britanija (21,6%), Avstrija (20,5%) ter Nemčija s 15,7%. Ostale države so namenile neznamenit delež (1% ali manj), medtem ko za Slovenijo ni bilo podatka. Tudi tukaj lepo vidimo, kolikšen del denarja katera država nameni v razvoj in raziskave po ustvarjeni dodani vrednosti na zaposlenega. Francija na primer nameni skoraj tretjino ustvarjenega zneska, Avstrija petino, medtem ko je ta pri manjših državah proizvajalkah skoraj zanemarljiv.

Za tri pod-razrede dejavnosti proizvodnje drugih vozil in plovil, ki predstavljajo največji delež prihodka in zaposlenih, so v nadaljevanju prikazane primerjave z posameznimi zahodno-evropskimi državami.

5.4.4.2 Primerjava dejavnosti gradnje in popravila ladij in čolnov (SKD 35.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 25: Primerjava dejavnosti gradnje in popravila ladij in čolnov (SKD 35.1) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Če izpostavimo ustvarjeno dodano vrednost ter ustvarjene stroške dele, ima v tej panogi najboljšo pozicijo Italija. Največjo realizacijo na zaposlenega ustvari Nemčija, vendar ima za razliko od Italije dosti višje stroške dela (105%) kot Italija. Slovenija je glede stroškov dela nekako poravnana z Italijo, Avstrijo in Francijo, vendar je njena dodana vrednost dvakrat manjša od ostalih proizvajalk. Litva je tudi v ugodni poziciji v razmerju stroškov dela glede na dodano vrednost, vendar pa ima dvakrat manjšo dodano vrednost kot Slovenija. Najbolj »osamljena« je Danska. Po podatkih EUROSTAT-a, ustvarjena dodana vrednost na Danskem dosega nekako polovico dodane vrednosti ostalih večjih proizvajalk, realizacija na zaposlenega je primerljiva z ostalimi državami, vendar pa sam delež stroškov dela na zaposlenega dosega visokih 168%.

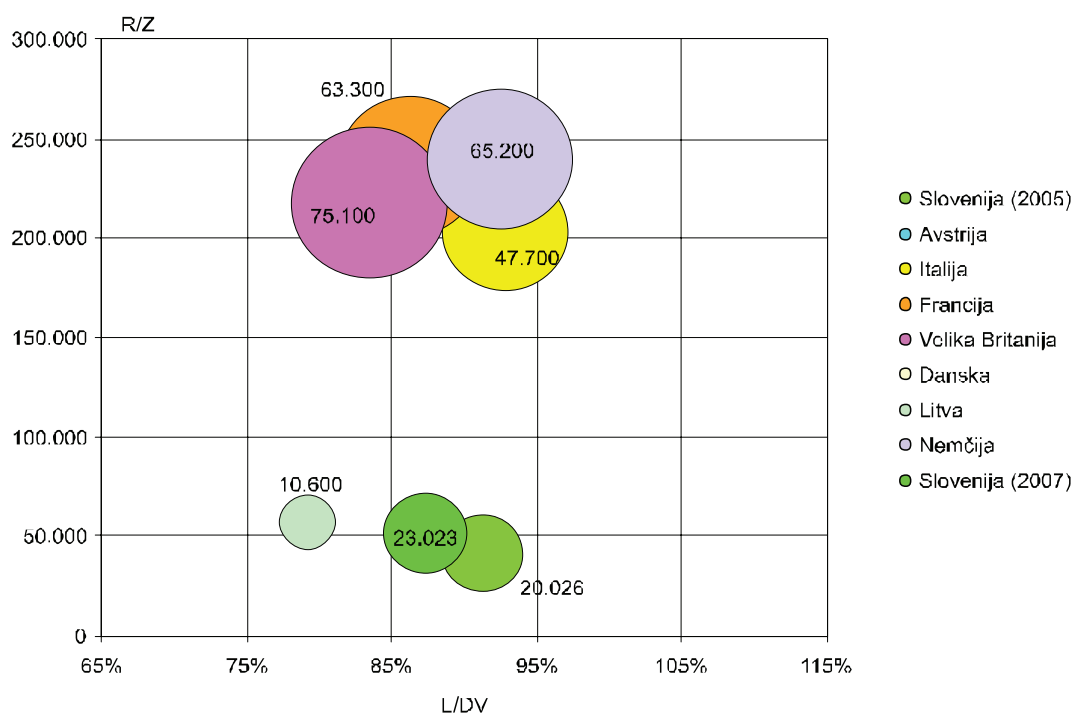
Za Slovenijo je v letu 2007 v tej panogi opaziti znaten napredek v vseh segmentih, ki jih obravnavamo. Ustvarjena je višja dodana vrednost (porast za 11 tisoč €), sama realizacija na zaposlenega pa se je dvignila iz 96 tisoč € na 138 tisoč € v obdobju dveh let. Hkrati pa se je znižal delež stroškov dela za opaznih 16%.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Gradnja in popravilo ladij in čolnov je DV/Z najbolj dvignil v Estoniji in Latviji (cca 25%). Sledita Francija s 15% ter Nemčija z 12% rastjo DV/Z. Občuten padec pa so doživeli na Danskem (26%) ter v Veliki Britaniji (16%).

Prav tako se je na Danskem za 10% znižala realizacija na zaposlenega, medtem ko je v Nemčiji, v primerjavi s preteklim, letom porasla za 20%. Dobre rezultate rasti sta dosegli tudi Italija in Latvija (16%). L/DV pa so na Danskem porasli za visokih 42% v primerjavi s prejšnjim letom, kar je na grafu krepak pomik v desno. Tudi Nemčija in Velika Britanija imata relativno visok porast stroškov (15-17%). Ostale države so nekje v isti fazi kot v lanskem letu.

5.4.4.3 Primerjava proizvodnje železniških in drugih tirnih vozil (SKD 35.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005

Graf 26: Primerjava proizvodnje železniških in drugih tirnih vozil (SKD 35.2) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005

Slovenija in Litva pri proizvodnji železniških in drugih tirnih vozil, krepko zaostajata za ostalimi proizvajalkami. Kljub temu, da ima Slovenija dvakrat večjo ustvarjeno dodano vrednost od Litve, pa je položaj v primerjavi z drugimi državami obraten. Na grafu vidimo, da je največji proizvajalec v panogi Velika Britanija, sledijo ji pa Francija, Nemčija in Italija. Stroški dela na zaposlenega, če povzamemo vse države skupaj, se gibljejo nekje med 75% in 95% ustvarjene dodane vrednosti.

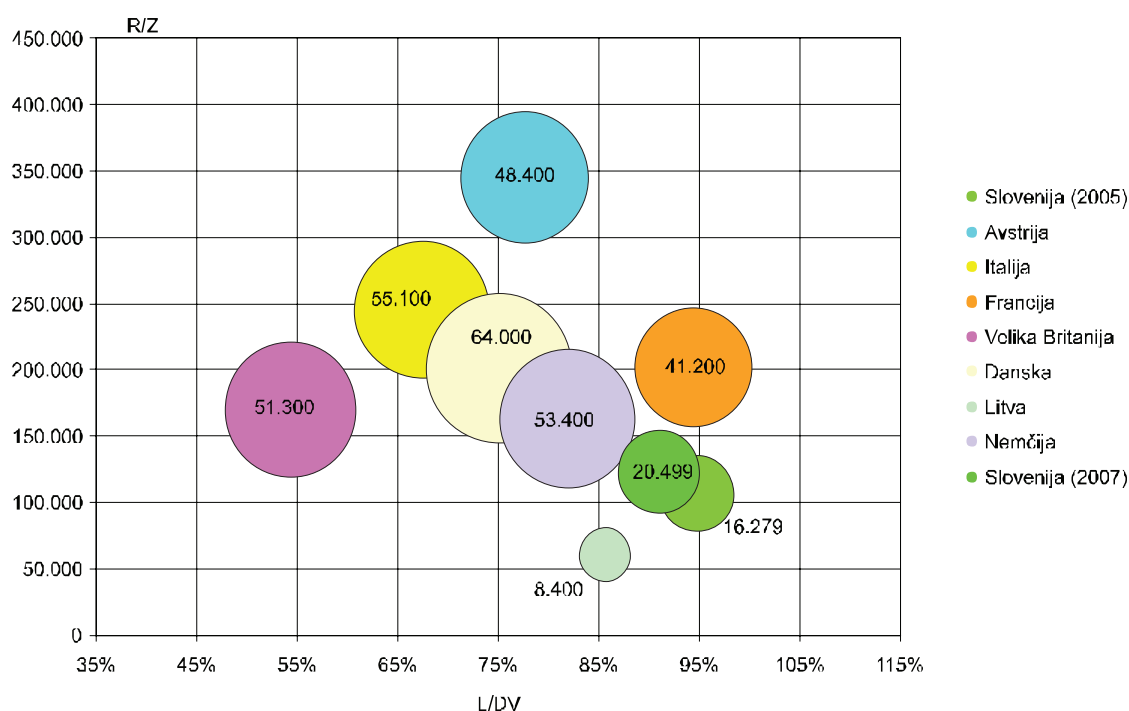
Pri proizvodnji železniških in drugih tirnih vozil je rezultat za leto 2007 v primerjavi z letom 2005 ugodnejši, vendar če primerjamo z ostalimi državami proizvajalkami, lahko mirno rečemo, da je rezultat skromen. V vseh segmentih krepko zaostajamo, le delež stroškov dela je nekako na »nivoju« ostalih držav.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Rast DV/Z pri proizvodnji železniških in tirnih vozil je po podatkih EUROSTAT-a enormno narasla v Veliki Britaniji, in sicer za kar 80%! Dober rezultat beleži tudi Nemčija s skoraj 30% rastjo. V Italiji pa se soočajo z negativnim trendom rasti, saj je le-ta upadla za 25%.

Ravno nasprotno je bilo z R/Z, kjer v Veliki Britaniji beležijo padec za 13%, medtem ko so v Nemčiji (29%), Italiji (22%) in Franciji (13%) zaznali porast R/Z v primerjavi s preteklim letom. L/DV so v Veliki Britaniji padli za kar 37%, v Nemčiji za 8%, medtem ko so se v Italiji dvignili za 45% glede na preteklo leto.

5.4.4.4 Primerjava proizvodnje motornih koles, koles in vozil za invalide (SKD 35.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Graf 27: Primerjava proizvodnje motornih koles, koles in vozil za invalide (SKD 35.4) po R/Z, L/DV, DV/Z za leto 2005 - EU

Pri proizvodnji motornih koles, koles in vozil za invalide lahko opazimo, da ni države proizvajalke, ki bi izstopala v vseh segmentih, katere obravnavamo. Pri dodani vrednosti na zaposlenega je v najboljšem položaju Danska (64 tisoč €), sledijo pa Italija, Nemčija in Francija. Če pogledamo realizacijo na zaposlenega opazimo, da je najboljše pozicionirana Avstrija, nato Italija, Danska in Francija. Kar pa zadeva delež samih stroškov dela, imajo najmanjše glede na ustvarjeno dodano vrednost v Veliki Britaniji (55%), Italiji (67%) in na Danskem (75%). Slovenija je v tej panogi nekonkurenčna in zaostaja v vseh segmentih za vsemi ostalimi državami. Izjema je le Litva, ki ima razen ugodnejšega razmerja stroškov dela, nižjo dodano vrednost in realizacijo na zaposlenega.

Tudi pri proizvodnji motornih koles, koles in vozil za invalide, je rezultat za Slovenijo v letu 2007 bolj ugoden kot leta 2005. Panoga se je rahlo premaknila v levo stran grafa in gor, kar je pozitivno, vendar če se primerjamo z ostalimi državami lahko vidimo, da zaostajamo prav v vseh obravnavanih segmentih.

EU primerjava z letom poprej (2004) – (ni razvidno iz grafa)

Pri večini držav, razen v Italiji (+6%) in Veliki Britaniji (+0,5%), se je rast DV/Z pri proizvodnji motornih koles, koles in vozil za invalide zmanjšala v odnosu na preteklo leto. Največji padec beležita Avstrija (32%) in Francija (20%).

R/Z je padla največ v Franciji, in sicer je manjša za 32% v primerjavi s preteklim letom, medtem ko v Avstriji beležijo celo 5% porast.

Stroški dela glede na DV so se glede na preteklo leto, najbolj povečali v Avstriji (porast za 47%), Litvi (46%) ter Nemčiji in Franciji (okoli 21%). Velika Britanija je L/DV znižala za skoraj 17% v odnosu na preteklo leto.